

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Києво-Могилянська академія»
Факультет економічних наук
Кафедра фінансів

Кваліфікаційна робота
освітній ступінь – бакалавр
на тему: **«ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СТАТУТНОГО КАПІТАЛУ
ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ»**

Спеціальності:
072 Фінанси, банківська справа та страхування

Шевченко Анастасія Андріївна

Керівник: Слав'юк Н.Р.
кандидат економічних наук, доцент

Рецензент Стороженко О.О., к.е.н., доцент
(прізвище та ініціали)

Кваліфікаційна робота захищена
з оцінкою «_____»

Секретар ЕК _____
«____» _____ 2021 р.

Київ 2021

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ СТАТУТНОГО КАПІТАЛУ ЯК ОСНОВНОГО ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА.....	7
1.1. Сутність та характеристика статутного капіталу як складової частини власного капіталу	7
1.2. Функції статутного капіталу	12
1.3. Порядок формування та зміни статутного капіталу в залежності від форми та виду діяльності підприємства.	16
РОЗДІЛ 2 ДОСЛІДЖЕННЯ ФОРМУВАННЯ СТАТУТНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА.....	22
2.1 Аналіз ринку виробництва кондитерських виробів.....	22
2.2. Характеристика виробничо-господарської діяльності ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»»	27
2.3 Аналіз основних показників фінансово-економічного стану та статутного капіталу ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»»	32
2.4 Аналіз виробничо-господарської діяльності та основних показників фінансово-економічного стану Hershley Co.	45
2.5 Аналіз статутного капіталу компанії Hershley Co.	51
РОЗДІЛ 3 НАПРЯМИ ПОЛІПШЕННЯ УПРАВЛІННЯ СТАТУТНИМ КАПІТАЛОМ	57
3.1 Порівняння методів формування та управління статутним капіталом на підприємствах.....	57
3.2 Моделювання впливу факторів на чистий прибуток підприємств	61

3.3 Вдосконалення управління статутним капіталом	72
ВИСНОВКИ.....	76
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	78
ДОДАТКИ.....	82

ВСТУП

На сьогоднішній день питання розвитку економіки України є дуже важливим та гостро обговорюється, оскільки це один з головних рушіїв розвитку всієї держави. Коли розглядається проблема щодо формування ринкових відносин, вектор уваги одразу зміщується на підприємства, як одну з фундаментальних одиниць економічної системи. У цьому разі, розвиток підприємства, як елемента структури, є надзвичайно важливим не лише для самого підприємства, а й для країни в цілому. Управління підприємством процес не простий, адже складається із багатьох факторів одним з яких є формування власного капіталу та його ефективне використання. Безумовно, усі складові власного капіталу є надзвичайно важливими, проте саме статутний капітал забезпечує найважливіший етап розвитку підприємства, а саме його зародження.

Тема даної дипломної роботи є надзвичайно актуальною, адже формування статутного капіталу лежить в основі успішного розвитку підприємства, яке в свою чергу забезпечує покращення економічної системи та розвиток країни в цілому.

Дослідженню даного напрямку присвячені роботи таких науковців, як: А. М. Кадацька, Н. І. Костова, Р. А. Алборов, Ф.Ф. Бутинець, О.А. Воловик, Ю. В. Хорт, Р. К. Шурпенкова, Т. А. Яковець, О. В. Гарагонич та інші.

Метою дослідження є розгляд теоретичних засад формування статутного капіталу та їх використання в умовах реального підприємства. Для досягнення мети дослідження слід виконати наступні **завдання**:

- дослідження основних характеристик статутного капіталу, як елемента власного капіталу;
- аналіз головних функцій статутного капіталу та порядок його формування на підприємствах з різними господарсько-правовими формами;
- розглянути основні характеристики виробничо-господарської діяльності підприємства та головні показники фінансово-економічного стану ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»;

- дослідити формування статутного капіталу ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»;
- розглянути зарубіжний приклад формування статутного капіталу на основі компанії «Hershey»;
- провести порівняльний аналіз методів формування та управління статутного капіталу на основі цих двох підприємств;
- дослідити вплив статутного капіталу на чистий прибуток підприємства за допомогою регресійної моделі;
- розглянути шляхи вдосконалення методів управління статутним капіталом

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти формування та управління статутним капіталом.

Об'єктом дослідження є статутний капітал підприємства.

Методи дослідження. У даній роботі було використано як теоретичні так і практичні методи дослідження. До теоретичної бази відносяться методи наукової абстракції, аналізу та синтезу, структурно функціональний метод, групування та систематизація, що допомогли визначити поняття статутного капіталу, його роль та функції у структурі власного капіталу, а також порядок його формування. У практичній частині було використано такі методи як калькуляційний метод що був використаний для розрахунків основних фінансових показників компаній; SWOT-аналіз та моделювання для визначення впливу статутного капіталу на розмір чистого прибутку.

Інформаційною базою даного дослідження виступали чинні законодавчі та нормативні акти, електронні інформаційні ресурси, річна звітність та інші документи компаній, а також підручники та наукові статті та праці як вітчизняних так і закордонних дослідників, в яких висвітлено особливості статутного капіталу та його значення у структурі власного капіталу підприємства.

Практичне значення одержаних результатів полягає у тому, що матеріали дослідження створюють підстави для подальшого дослідження формування статутного капіталу, адже це не лише спосіб залучення фінансових ресурсів для підприємства, а й можливість для розвитку економіки країни в довгостроковій

перспективі. Також отримані результати можуть бути використані на підприємствах для покращення їх фінансових показників.

Наукова новизна одержаних результатів в розширенні практичних аспектів статутного капіталу, а саме його вплив на чистий прибуток підприємств з різними типами організаційно-правовими формами.

Робота складається з трьох розділів, а саме теоретичного, аналітично-дослідницького та проектно-рекомендаційного розділів. У першому розділі розкривається основні характеристики статутного капіталу, а саме розгляд його як елемента власного капіталу, його функції та порядок формування в залежності від форми та виду діяльності підприємства. У другому розділі наведено аналіз кондитерського ринку в Україні, основні характеристики виробничо-господарської діяльності досліджуваних підприємств, аналіз основних фінансових показників, а також дослідження формування статутного капіталу на підприємствах. У третьому розділі зазначено проблеми у формуванні статутного капіталу а також шляхи їх вирішення.

Ключові слова: статутний капітал, формування статутного капіталу, власний капітал, підприємство.

Структура роботи: робота складається із вступу, 3 розділів, висновків та містить 16 рисунків, 24 таблиці та 45 джерел.

РОЗДІЛ І

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ СТАТУТНОГО КАПІТАЛУ ЯК ОСНОВНОГО ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність та характеристика статутного капіталу як складової частини власного капіталу

У сучасному світі питання конкурентоспроможності підприємства є дуже актуальним. Досить часто ефективність функціонування підприємства залежить саме від формування власного капіталу, а саме наявності відповідних елементів та його структурності для проведення виробничої, операційної та інвестиційної діяльності. Виходячи з цього, слід проаналізувати трактування самого поняття власного капіталу, дослідити усі його складові, а також якомога краще зануритися в сутність та характеристики статутного капіталу, як одного з найважливіших елементів власного капіталу.

Створення власного капіталу є першочерговою задачею для початку будь-якої діяльності підприємства, розмір якого дорівнює сумі активів його засновників.

На момент створення підприємства, облікова модель має вигляд рівності, активи дорівнюють капіталу. Після того, як компанія починає свою господарську діяльність, в неї починають з'являтися зобов'язання перед юридичними та фізичними особами. Ці боргові зобов'язання виконуються за рахунок активів. Виходячи з появи певних зобов'язань перед кредиторами, рівності, що була наведена вище, а саме активи дорівнюють капіталу, слід змінити на таку: Капітал = Активи – Зобов'язання [1].

Незважаючи на те, що власний капітал є дуже важливим для будь якого підприємства, а також виступає певним індикатором фінансової стійкості, саме це поняття викликає чимало різних трактувань. Виділяють два основні підходи до трактування поняття власного капіталу, а саме бухгалтерський та економічний. У

Національному положенні (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», які відносяться до бухгалтерського підходу, власний капітал визначається як частина в активах підприємства, що залишається після вирахування його зобов'язань [2]. Щодо економічного підходу, то варіантів трактування є декілька. Так, на думку Горбатенко А. А. «Власний капітал – загальна величина коштів у грошовій, матеріальній і нематеріальній формах, вкладених в активи (майно) підприємства» [3, 195]. Проте, Бутинець Ф. Ф. розглядає власний капітал, як частину фінансових ресурсів, грошові кошти, вкладені в підприємницьку діяльність із метою отримання прибутку [4, 317]. Можна побачити, що ці два визначення відрізняються одним важливим фактором, а саме напрямом трактування поняття. У першому випадку застосовується вартісний напрям, у той час як в другому ресурсний. Як на мене, більш влучним є саме ресурсний напрям, який визначає власний капітал як специфічну форму фінансових ресурсів.

У контексті розуміння важливості власного капіталу слід також розглянути його характеристики.

Ключові характеристики власного капіталу :

- виступає у ролі основного фактору виробництва;
- визначає фінансові ресурси, що у свою чергу приносять прибуток;
- виступає основою для формування добробуту власника;
- слугує основним фактором виробництва;
- є одним з найважливіших показників фінансової успішності підприємства; [5, 356].

Також, при розгляді особливостей власного капіталу варто зазначити, що він не є статичним, він може зростати або зменшуватися у ході проведення підприємством господарської діяльності. Збільшення відбувається через отримання прибутку, шляхом інвестиційної або фінансової діяльності або ж внесення грошових та/або інші майнових внесків засновниками. Зменшення відбувається при виході з бізнесу одного з засновників чи, наприклад, отримання

збитків. Далі, у цій роботі, детально зупинимося на причинах та процесі формування цих змін.

Дуже важливо також розглянути власний капітал за джерелами його формування. Розділяють внутрішні та зовнішні джерела. До внутрішніх належать[6,19]:

- 1) нерозподілений прибуток;
- 2) кошти, що утворилися в процесі переоцінки основних засобів;
- 3) амортизаційні відрахування, мета яких полягає у реінвестуванні власного капіталу;
- 4) інші внутрішні джерела, наприклад, резервні фонди.

Щодо зовнішніх джерел то до них відносять:

- 1) внески засновників до статутного капіталу;
- 2) додаткова емісія акцій;
- 3) безоплатна фінансова допомога, наприклад, від держави;
- 4) конверсія позикового капіталу у власний;
- 5) цільові кошти, що були виділені під певні інвестиційні цілі;
- 6) інші зовнішні джерела.

Ще однією характеристикою власного капіталу є його поділ за формою та рівнем відповідальності, що більш детально зображено на рис. 1.1. Дана класифікація є базовою для використання у бухгалтерському обліку.

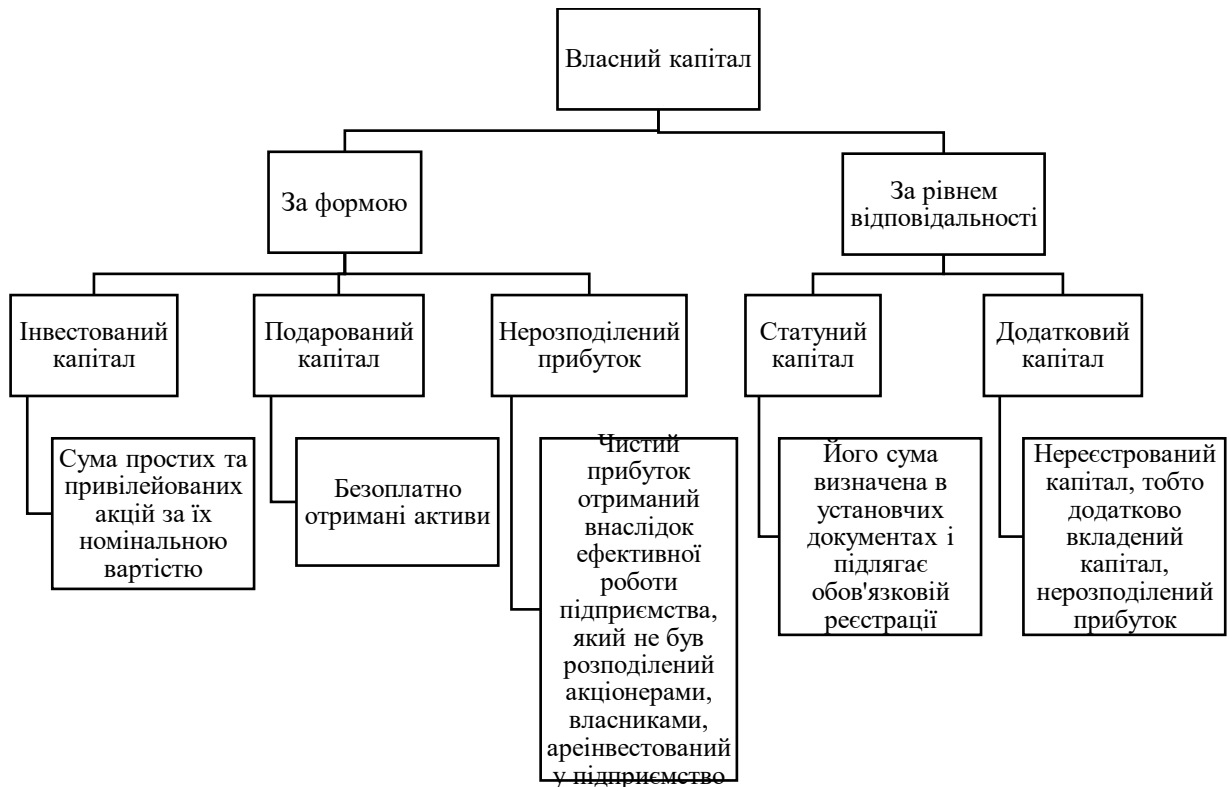

Рисунок 1.1 – Власний капітал за формою та рівнем відповідальності

Джерело: Створено автором на основі джерела [5,357]

Використовуючи зазначену вище таблицю, можна виокремити певні складові власного капіталу, що зазначені на рисунку 1.2.

Рисунок 1.2 – Складові власного капіталу

Джерело: Створено автором на основі джерела [5,358]

При розгляді цього рисунку варто більш детально зупинитися саме на статутному капіталі та дослідити його значущість у структурі власного капіталу.

Статутний капітал – сума активів, що закріплена у статутних документах, у вигляді внесків власників до капіталу підприємства [1].

Він є не лише фундаментальним елементом власного капіталу, а й виступає одним із найважливіших показників, що характеризують фінансовий стан та розмір підприємства. Також, саме статутний капітал, який є офіційно зареєстрованим в установчих документах компанії, виступає в ролі гарантії прав власників.

Поняття статутного капіталу є не менш дискусійних серед науковців, так Ю. Ф. Бутинець розглядає статутний капітал як організаційно-правову форму капіталу, величина якого визначається в розмірах, визначених установчими документами відповідно до чинного законодавства. Це сукупність у грошовому вираженні внесків (часток, акцій за номінальною вартістю) засновників (учасників) в майно при створенні підприємства для забезпечення його статутної діяльності [7, 42].

Ще одне визначення статутного капіталу висловив Р. А. Алборов, він зазначив що, статутний капітал – сукупність внесків учасників (власників) в майно при створенні організації для забезпечення її діяльності в розмірах, визначених установчими документами [8, 26].

Статутний капітал товариства визначає мінімальний розмір майна товариства, який гарантує інтереси його кредиторів. Він не може бути меншим розміру, встановленого законом [9].

Дуже важливо розглянути економічну суть статутного капіталу, адже вона полягає у створенні матеріального фундаменту для формування і розвитку підприємства. Зокрема, за рахунок статутного капіталу створюються основні та оборотні фонди компанії [10, 92].

На жаль, свою головну місію статутний капітал відіграє на початку заснування компанії, коли модель має вигляд – капітал дорівнює активам. Саме в цей момент статутний капітал демонструє так звані стартові умови з якими починає свою роботу підприємство і в цей же момент, так як було сказано на початку

розділу, модель набуває іншого виду, а саме капітал дорівнює активи мінус зобов'язання.

Дуже важливо зазначити, що навіть при дуже великому розмірі статутного капіталу, але при неефективному його використанні, економічна діяльність може бути безрезультатною. Інший же результат, такий як перевищення розміру активів компанії над статутним фондом або ж збільшення капіталу в цілому, можна спостерігати при більш дієвих методах використання.

Проте, є певні обмеження, що стосуються даного перевищення і які зазначаються у цивільному кодексі України, а саме: « Якщо після закінчення другого та кожного наступного фінансового року вартість чистих активів акціонерного товариства виявиться меншою від статутного капіталу, товариство зобов'язане оголосити про зменшення свого статутного капіталу та зареєструвати відповідні зміни до статуту у встановленому порядку. Якщо вартість чистих активів товариства стає меншою від мінімального розміру статутного капіталу, встановленого законом, товариство підлягає ліквідації.» [9].

Виходячи з цієї інформації, що була наведена вище, можна зробити висновок, що власний капітал - це багатокomпонентна структура в якій кожен елемент відіграє свою роль. Проте, все ж таки, варто зазначити, що головною одиницею у цьому механізмі є статутний капітал, адже саме він виступає у ролі першооснови для початку ведення господарської діяльності. У наступних пунктах продемонструємо важливість даного елемента, проаналізувавши функції та порядок його формування.

1.2. Функції статутного капіталу

Економічна сутність статутного капіталу проявляється саме в його функціях, тому цей пункт є важливим для окремого розгляду. Перш за все, хотілося б почати з розгляду функцій власного капіталу, адже так як зазначалося раніше, статутний капітал є однією з його найважливіших частин.

Функції власного капіталу є не менш дискусійним, ніж саме поняття. Кожен з науковців, що розглядав дану тему, виділяв певні функції, що не завжди сходилися з думкою інших дослідників. Дослідивши усі їх твердження, щодо функцій власного капіталу, намагалися виділити основні та розкрили їх значимість для підприємства.

Одними з головних функцій власного капіталу є [11, 38]:

- гарантійна або відповідальності перед кредиторами – наявний капітал підприємства відображає можливість забезпечити кредитні зобов'язання перед кредиторами;
- довгострокового фінансування – можливість використання капіталу в операційних та інвестиційних цілях, а також для задоволення економічних потреб компанії для погашення можливих заборгованостей, що як результат підвищить ліквідність компанії;
- нарахування та розподілу – прибуток отриманий за рік розподіляється та нараховується у вигляді дивідендів власникам підприємства або ж реінвестується для збільшення капіталу. При ліквідації підприємства усі активи, що залишаються після сплати заборгованостей кредиторам, розподіляються між власниками пропорційно їх часткам у капіталі;
- заснування або ще її називають основоположна – власний капітал, а саме його складова статутний капітал, виступає в ролі фінансової бази для старту ведення певних господарських операцій;
- самостійності і влади – частка у капіталі визначає рівень впливу власника на прийняття певних управлінських рішень;
- кредитоспроможності – при необхідності отримання кредиту, власний капітал виступає у ролі індикатора платоспроможності. Підприємство, що має менше кредиторської заборгованості та більше власного капіталу має більше шансів отримати кредит для певних інвестиційних та не тільки цілей.

Отже, можна зробити висновок, що функції власного капіталу є фундаментальними, адже вони впливають не лише на операційне життя компанії, а й регулюють зв'язок з кредиторами та іншими учасниками.

Проте, як було вже сказано вище, функції саме статутного капіталу мають найбільший вплив на розвиток підприємства, так як вони дають можливість для початку ведення господарської діяльності, а також для регулювання відносин з учасниками або акціонерами даної компанії. Наразі, серед науковців ведуться дискусії щодо його функцій, а саме їх кількості та значимості. Спробуємо зазначити всі найголовніші функції, що зображені на рисунку 1.3, а також роль, яку вони відіграють для підприємства, адже саме вони найкращим чином відображають його сутність.

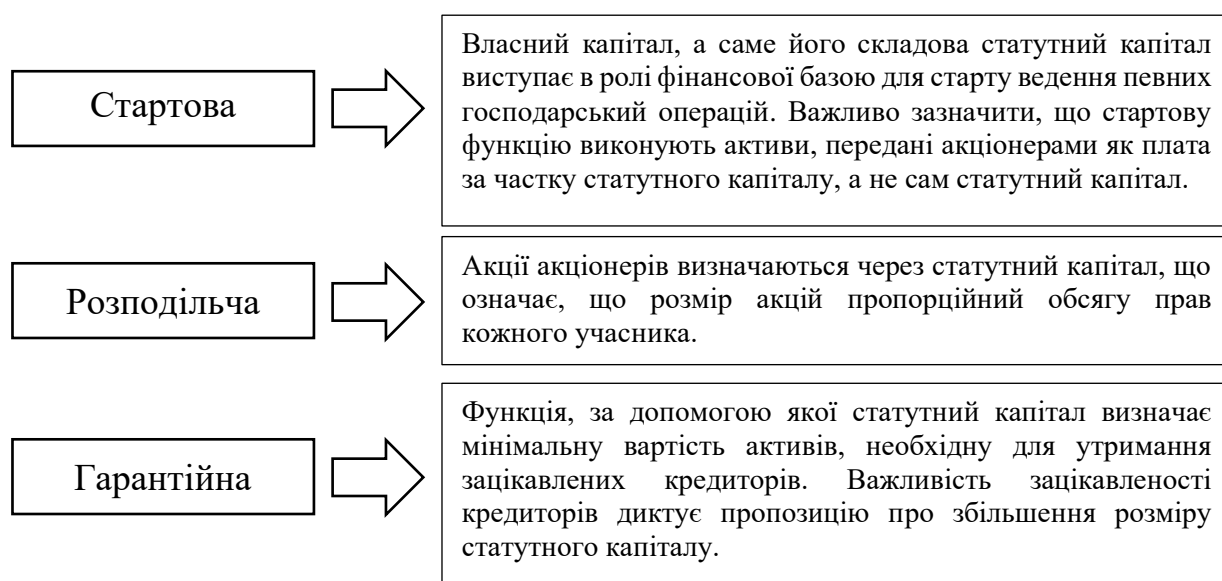

Рисунок 1.3 – Основні функції статутного капіталу

Джерело: Створено автором на основі джерела [12, 327]

Так як ці функції є досить важливими, слід розглянути їх більш детально. Стартова або її ще називають засновницькою бере на себе найголовнішу роль, адже саме вона виступає основою для заснування та початку роботи підприємства. Майно, внесене до статутного капіталу її засновниками, складає так звану матеріальну базу, що дає можливість розпочати певну економічну діяльність підприємству. Якщо подивитися на цю функцію в акціонерному товаристві, то її також називають інвестиційною, так як у світовій практиці вона часто виступає як джерело інвестицій. Саме в цьому випадку вона важлива не лише на етапі заснування, провівши первинну емісію акції, а й під час подальшого

функціонування підприємства, полегшуючи процедуру залучення коштів до статутного капіталу під час додаткових емісій.

Гарантійна функція є найбільш дискусійною, так як її ідея полягає у гарантування інтересів кредиторів, а саме те, що підприємство має мати майно, що є результатом певної економічної діяльності і знаходить своє відображення у чистих активах. Під час ліквідації підприємства це майно, в першу чергу, піде на виплати кредиторам, а вже потім, коли всі заборгованості будуть виплачені, розподілені між вкладниками.

Розподільча функція відповідає за визначення частки кожного учасника, його вплив на діяльність підприємства та розмір прибутку. В акціонерному товаристві статутний капітал поділяється на акції з однаковим номіналом, а в товаристві з обмеженою відповідальністю на рівноцінні паї. Під правом участі в акціонерному товаристві розуміється передбачена законом та статутом діяльність акціонерів на реалізацію певних прав та виконання обов'язків. Частка учасника або акціонера відображає його корпоративні права відповідно до його внеску, коли за абсолютну величину береться одиниця чи сто відсотків [13].

Також, частка учасника в статутному капіталі знаходить своє відображення в 1) ступені впливу на управління підприємством, а саме прийнятті управлінських рішень; 2) частці майна, яку отримає акціонер при ліквідації підприємства після сплати усіх заборгованостей; 3) розмірі виплачених дивідендів [14].

Отже, враховуючи викладену вище інформацію, можна зробити висновок, що статутний капітал не просто складова власного капіталу, а одна з найважливіших його частин, через функції які на нього покладені. Також, можна прослідкувати деякі відмінності функцій статутного капіталу в залежності від форми та виду діяльності підприємства. У наступному підпункті ширше розкриємо ці відмінності у контексті порядку формування та зміни статутного капіталу з різними організаційно – правовими формами підприємства.

1.3. Порядок формування та зміни статутного капіталу в залежності від форми та виду діяльності підприємства.

Як зрозуміло з наведених вище пунктів, роль статутного капіталу, як частина власного, є дуже значущою. Проте, порядок його формування та розміри є не менш важливими для сприятливої роботи підприємства. Також, варто зазначити, що саме розмір статутного капіталу відіграє ключову роль у підрахунках різних коефіцієнтів та відображає фінансовий стан підприємства. В контексті об'єктивної оцінки підприємства, дуже важливо відокремити значущість, саме суму чистих активів підприємства, а не його розмір. Статутний капітал відображає кошти або інші активи внесені його учасниками або акціонерами (в залежності від організаційно-правової форми підприємства). Даний капітал не є стабільним, він має тенденції як збільшуватися так і зменшуватися. Однією з причин таких коливань є те, що розмір статутного капіталу в багатьох випадках залежить від мінімальної заробітної платні, а як ми знаємо, в Україні вона дуже часто змінюється. Розмір статутного капіталу та порядок його формування має бути відображений у статуті підприємства. Також, варто зазначити, що вимоги щодо розміру та формування статутного капіталу відносяться лише до господарських товариств, таких як відкриті та закриті акціонерні товариства, товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю, державні та комерційні підприємства та інші. Для підприємств з інших організаційно-правових форм дані критерії визначаються його засновником та від виду діяльності. У таблиці 1.1. наведені особливості формування статутного капіталу господарських товариств.

Варто більш детально зупинитися та розглянути особливості формування статутного капіталу у товариствах з обмеженою відповідальністю та акціонерних товариствах, адже саме ці форми є найбільш популярними.

Таблиця 1.1 – Особливості формування капіталу господарських товариств

Організаційно-правова форма підприємства	Установчі документи	Назва капіталу	Порядок формування капіталу
Відкриті та закриті акціонерні товариства (ВАТ, ЗАТ)	Установчий договір, статут	Статутний капітал	Сума акцій акціонерів рівної номінальної вартості, але не менше суми, еквівалентної 1250 мінімальним заробітним платам
Товариство з обмеженою та додатковою відповідальністю (ТЗОВ, ТЗДВ)	Установчий договір, статут	Статутний капітал	Сума часток учасників, яка з 6 червня 2011 року не обмежується [15]
Державні та комерційні підприємства	Статут	Статутний капітал	Сукупність виділених підприємству державним (муніципальним) органом основних та оборотних засобів

Джерело: складено автором на основі [16]

Спочатку слід розглянути ТОВ. ЗУ «Про господарські товариства» товариством з обмеженою відповідальністю, визнається товариство, що має статутний фонд, розділений на частки, розмір яких визначається установчими документами. Учасники товариства несуть відповідальність в межах їх вкладів [17].

Також, дуже важливо зазначити те, що згідно ЗУ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення процедури започаткування підприємництва» від 21 квітня 2011 року, мінімальний розмір статутного капіталу не регламентується [15].

Мінімальний розмір статутного капіталу постійно змінювався та до цієї зміни у законі був на рівні 1 мінімальної заробітної плати. Наразі, статутний капітал ТОВ може складати 1 гривню. Хоч і до цього його розмір був скоріше символічним, аніж

обмежувальним, проте зараз відсутність будь якого регулювання може призвести до безконтрольної діяльності учасників підприємства.

Як вже було сказано вище, статутний капітал ТОВ складається з внесків його учасників. Такими внесками можуть виступати такі активи як:

- будинки, споруди, обладнання та інші матеріальні цінності;
- цінні папери;
- права користування землею, водою та іншими природними ресурсами, авторські права, тощо;
- інші матеріальні права в тому числі інтелектуальна власність;
- грошові засоби в тому числі в іноземній валюті [18].

Якщо розглянути окремо ТОВ, як організаційно-правову форму підприємства, то варто звернути увагу на декілька важливих моментів у процесі формування статутного капіталу. Перш за все, кожен учасник товариства повинен повністю внести свій вклад протягом шести місяців з дати державної реєстрації товариства, якщо інше не передбачено статутом. По-друге, якщо вклад у статутний капітал був у негрошовій формі, він має отримати грошову оцінку, що затверджується одностайним рішенням загальних зборів учасників, у яких взяли участь всі учасники товариства [19].

Переходячи до акціонерного товариства то таким, визнається товариство, яке має статутний фонд, поділений на визначену кількість акцій рівної номінальної вартості, і несе відповідальність за зобов'язаннями тільки майном товариства [17].

Принциповою різницею внесків у АТ порівняно з ТОВ є те, що такими внеском може бути лише акція. При створенні ВАТ відбувається процес, де кожен бажаючий може придбати певну кількість акцій. Акціонери, що мають на меті придбати акції, зобов'язані сплатити не менше 10% акцій, які вони хочуть придбати. Протягом 6 місяців після реєстрації, всі акціонери мають отримати сертифікати акцій, що буде засвідчувати їх придбання. В ЗАТ цей процес трохи відрізняється, акціонер має сплатити 50% від номінальної вартості. Важливим фактом є те, що дана форма господарського товариства має право випускати лише іменні акції, власники яких зазначаються у книзі реєстрації власників [18].

Відповідно до П(С)БО усі типи акціонерних товариств мають зазначати у примітках до фінансової звітності наступні пункти, що відносяться до формування власного капіталу, а саме:

- Інформацію про загальну суму активів, що була внесена як передплата за акції (загальна сума грошей у національній та іноземній валюті, а також вартісна оцінка внесеного майна);
- Акції у складі статутного капіталу за окремими типами і категоріями (кількість випущених акцій, їх номінальна вартість, інформація щодо зміни у кількості, список засновників та кількість акцій що їм належать, а також список осіб, що володіють 5% та більше акцій у статутному капіталі); [2]

Для того щоб «роздати» певну кількість акцій своїм акціонерам, товариство має провести випуск акцій, або іншими словами емісію. Емісія акцій виконує функцію формування статутного капіталу, першим етапом якої є розміщення акцій. Цей процес означає відчуження акцій емітентом на користь їх перших власників. Дуже важливо зазначити, що для ЗАТ розміщення акцій відбувається шляхом їх розміщення серед заздалегідь визначеного кола людей. Розглядаючи ВАТ, то тут цей процес є більш цікавим та багатограним. Для цього типу товариства процес розміщення акцій має назву IPO (initial public offering) - первинне публічне розміщення акцій. IPO може відбуватися як на місцевій так і на міжнародних торгових майданчиках. На жаль, серед українських компаній вихід саме на міжнародні фондові ринки є не дуже популярним. Серед головних причин є небажання повністю відкриватися, відсутність цільової доречності залучення великих капіталів та велика вартість проведення даного процесу. Проте є ряд українських компаній, які все ж таки розмістили певну частку своїх акцій на міжнародних майданчиках. Дуже важливо також додати що ці дії було зроблено не на моменті створення підприємства, для залучення статутного капіталу, а для збільшення його розмірів під певні інвестиційні потреби. Саме цей буде розглянуто далі у роботі.

Також, повертаючись до формування статутного капіталу, варто зазначити про інші форми підприємств таких як комерційні банки та страхові компанії. У

статуті комерційного банку обов'язково зазначаються мінімальний розмір статутного капіталу, що не має бути меншим ніж 10 мільйонів євро на момент реєстрації. У страхових (окрім страхування життя) компаніях вимоги до мінімального статутного фонду визначений на рівні 1 мільйона євро, а ті, що займаються страхуванням життя - 1,5 мільйона євро за валютним обмінним курсом валюти України [20].

Детально розглянувши формування та розміри внесків до статутних фондів, слід звернути увагу на коливання, що можуть виникнути у розмірах статутного капіталу. Як зазначалося вище, мінімальна заробітна плата дуже сильно впливає на розміри статутного капіталу, проте є багато причин з яких компанія сама прагне збільшити або зменшити статутний капітал. Основними мотивами для збільшення статутного капіталу є :

- зростання фінансової незалежності, що збільшить кредитоспроможність;
- залучення додаткових фінансових ресурсів;
- нагромадження фінансового капіталу для майбутніх інвестиційних процесів;
- зменшення ринкової ціни акцій для залучення нових інвесторів [21].

Окрім збільшення статутного капіталу можна також спостерігати за процесом зменшення. Метою таких дій можуть слугувати:

- зменшення кількості учасників;
- ліквідація підприємства;
- бажання власників повернути свої вкладені кошти при відсутності певних фінансових показників підприємства;
- реорганізація корпоративних прав певних власників [21].

Процес збільшення та зменшення розміру статутного капіталу на пряму залежить від організаційно-правової форми підприємства. Так у ТОВ ці процеси відбуваються завдяки внескам власників, реінвестуванням прибутку, або ж виходу учасника з компанії. Весь цей процес супроводжується витратами на перереєстрацію всі засновницьких документів. У АТ зміни відбуваються за рішенням акціонерів [21].

Підсумовуючи даний пункт варто виокремити найголовніші моменти, що у своїй теоретичній основі будуть зустрічатися у наступних розділах цієї роботи. По-перше, статутний капітал – це кошти та інші матеріальні та нематеріальні активи, які вносяться у вигляді внесків учасниками або акціонерами до капіталу підприємства та закріплюють у статутних документах. По-друге, функціональна сторона статутного капіталу є дуже важливою, особливо на моменті заснування. Саме завдяки стартовій функції підприємство має змогу розпочати певну господарську діяльність. По-третє, статутний капітал має деякі особливості, а саме розміри статутного капіталу та причини його зміни.

РОЗДІЛ 2

ДОСЛІДЖЕННЯ ФОРМУВАННЯ СТАТУТНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

2.1 Аналіз ринку виробництва кондитерських виробів

Як зазначалося раніше, економічний розвиток держави досить сильно залежить від розвитку кожної галузі окремо. Переробна промисловість має вагоме значення у цій структурі, а кондитерська галузь є її невід’ємною частиною.

Кондитерська галузь належить до секції С – переробна промисловість, а саме до розділу 10 – виробництво харчової промисловості. Для подальшого аналізу, мною було обрано три основні види економічної діяльності, що входять до ринку кондитерських виробів, а саме 10.82 – виробництво какао, шоколаду та цукрових кондитерських виробів; 10.71 – виробництво хліба та хлібобулочних виробів; 10.72 – виробництво сухарів та сухого печива [22].

Таблиця 2.1 – Обсяг виробленої продукції за певними видами економічної діяльності у 2013-2019 роках

Вид економічної діяльності	КВЕД	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Виробництво какао, шоколаду та цукрових кондитерських виробів	10.82	20279351,5	20279351,5	19233720,7	22634330,8	27475532,7	32900690,0	35152820,7
Виробництво хліба та хлібобулочних виробів	10.71	10469830,2	11105665,2	13874172,3	16337464,0	17646120,9	19754747,4	21572312,8
Виробництво сухарів і сухого печива	10.72	7164760,5	7153925,7	11707372,3	7932012,4	7074410,7	9317496,6	10553146,1
Всього		37913942,2	38538942,4	44815265,3	46903807,2	52196064,3	61972934,0	67278279,6
Виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів, ВСЬОГО		250205365,7	297856754,0	374732035,3	440208181,3	584066682,8	610373752,4	630389572,4
% від виробництва харчових продуктів		15,2	12,9	12,0	10,7	8,9	10,2	10,7

Джерело: Розроблено автором на основі [23]

На рис. 2.1. можна побачити яку частку кондитерська галузь займає у структурі виробництва харчової промисловості починаючи з 2013 року до 2019 року.

У 2013 році ця частка становила 15,2 %, що є найбільшим показником за увесь досліджуваний період. У наступні періоди спостерігається поступове зниження даного показника до 8,9 % у 2017 році. Проте, далі видно що відсоток кондитерської галузі потроху відновлюється і у 2019 році збільшився до 10,7 %.

Для більш детального аналізу слід розділити кондитерську галузь на три основні сегмента: кондитерські вироби, шоколадні вироби та хлібобулочні вироби.

Найменшим за обсягами виробництва у 2019 році був сектор кондитерських виробів. До його складу входять шоколад білий, вироби покриті цукром, гумки, фруктові желе, цукерки варені, карамелі та інші кондитерські вироби з цукру. Найбільше у 2019 році було вироблено карамелі (77,6 тис. т.), наступним за величиною були гумки, фруктові желе та фруктові пасти (47,7 тис. т.), а на третьому інші кондитерські вироби (36,3 тис. т.). Більш детально динаміку виробництва кондитерських виробів за найменуванням продукції у 2013-2019 роках можна знайти у додатках.

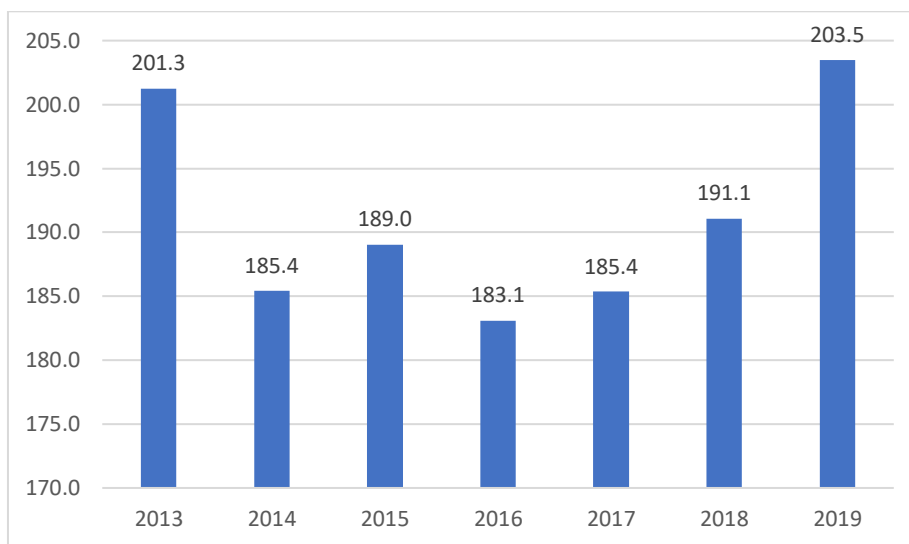

Рисунок 2.1 – Виробництво кондитерських виробів у 2013-2019 роках у тис.т.

Джерело: Розроблено автором на основі [23]

На рис. 2.1. зазначено кількість тон кондитерських виробів, що було зроблено починаючи з 2013 року. Як видно з рисунку у 2013 році було вироблено 201,2 тис. т., а у 2014 році відбулося значне падіння виробництва аж до 185,4 тис. т. У наступному році прослідковується певне відновлення виробництва до 189 тис. т., проте 2016 році знову відбувся спад до рівня 183,1 тис. т. Проте, вже починаючи з 2017 року виробництво кондитерських виробів нарощував оберти та досяг рекордних значень у 203,5 тис. т. у 2019 році.

Наступним за обсягом виробництва у 2019 році став сегмент шоколадних виробів. Найбільше було вироблено шоколадних цукерок (66,6 тис. т.), на другому місці опинилися вироби кондитерські з цукру (47 тис. т.), а на третьому шоколадні і аналогічні вироби з вмістом какао (29,3 тис. т.) Більш детально динаміку виробництва шоколадних виробів за найменуванням продукції у 2013-2019 роках можна знайти у додатках.

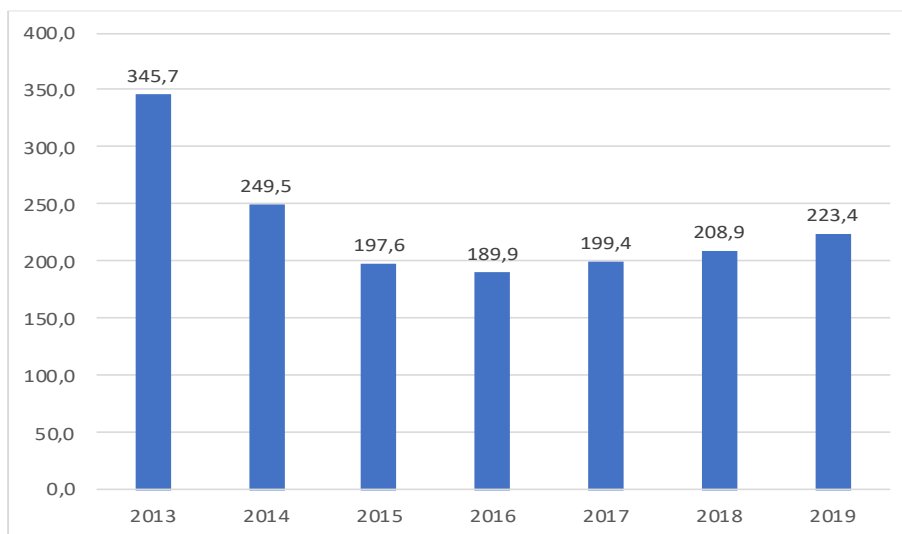

Рисунок 2.2 – Виробництво шоколадних виробів у 2013-2019 роках у тис. т.

Джерело: Розроблено автором на основі [23]

На рис 2.2 зображено кількість тон шоколадних виробів загалом, що було вироблено в період з 2013 року по 2019 рік. У 2013 році шоколадних виробів було зроблено 345,7 тис. т., що є найбільшим показником за досліджуваний період. У наступних роках спостерігається значний спад до 189,9 тис. т. у 2016 році. Після 2016 року обсяги виробництва шоколадних виробів поступово збільшується та у 2019 році досягли 223,4 тис. т., що все ще нижче ніж у 2014 році.

Найбільшим за обсягом сектором став виробництво хлібобулочних виробів, який у 2019 році дорівнював 618,8 тис. т.. Найбільше було вироблено солодкого печива (158,9 тис. т.), наступним за виробленим обсягом були торти та вироби кондитерські (106,5 тис. т.), а на третьому – здобні вироби (64 тис. т.). Більш детально динаміку виробництва хлібобулочних виробів за найменуванням продукції у 2013-2019 роках можна знайти у додатках.

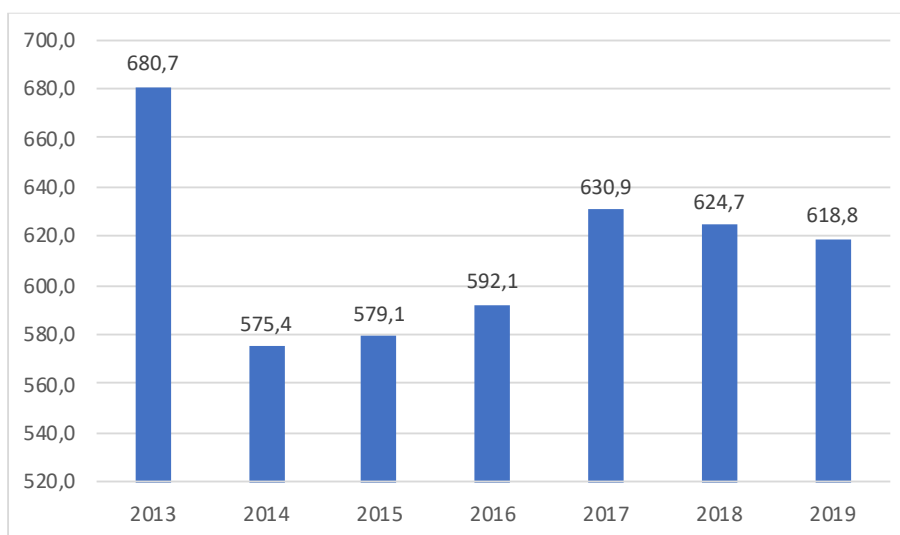

Рисунок 2.3 – Виробництво хлібобулочних виробів у 2013-2019 роках у тис.т.

Джерело: Розроблено автором на основі [23]

З рис 2.3 видно, що у 2014 році обсяги виробництва зменшилися більше ніж на 100 тис. т. з 680 тис. т. у 2013 до 575,4 у 2014. До 2017 році прослідковується поступове нарощування виробництва до 630, 9 тис. т., проте вже в наступних періодах обсяги знову почали скорочуватися до 618,8 тис. т. у 2019 році.

Коротко підсумовуючи динаміку обсягів виробництва кожного сектора можна сказати, що у 2014 році відбувся спад виробництва абсолютно у кожному секторі. Основна відмінність в тому наскільки швидко відбувалося відновлення. Для кондитерського сектору, реальне відновлення почалося лише у 2018 році, в той час коли у хлібобулочного сектору обсяги виробництва почали відновлюватися у наступному періоді після кризового року. Щодо шоколадного сектору, то не дивлячись на те, що у 2014 році спостерігався значний спад виробництва, однак, пікового значення воно досягло у 2016 після якого почало поступово зростати.

У контексті аналізу світового ринку кондитерських виробів, слід зазначити про тенденції, що виникли на цьому ринку зокрема завдяки пандемії. Відповідно до «Confectioneries: A Global Strategic Business Report», підготовленою Global Industry Analysts (GIA), спалах COVID-19 спричинив серйозний вплив на кондитерський ринок. Жорсткі правила та блокування протягом 2020 року спричинили різний вплив на пропозицію сировини, торгівлю та логістику, волатильність попиту та пропозиції, невизначеність споживчий попит і вплинув на робочу силу на промисловому рівні. Однак, не зважаючи на кризу COVID-19 світовий ринок кондитерських виробів, який, за оцінками, становить 204,2 мільярда доларів у 2020 році, досягне розміру в 237,2 мільярда доларів США до 2027 року, збільшивши CAGR (складений річний темп росту) на 2,2% за період аналізу 2020-2027. За прогнозами, шоколад, як один із сегментів, зафіксує показник CAGR на рівні 2,5% і до 2027 року досягне 110,5 мільярда доларів США. Після аналізу наслідків пандемії для бізнесу та спричиненої нею економічної кризи, ринок кондитерських виробів у США в 2020 році становить 55,3 млрд. доларів. Прогнозується, що Китай, друга за величиною економіка у світі, до 2027 року досягне прогнозованого розміру в 46,6 мільярда доларів США, досягнувши CAGR 4,2%. Серед інших вартих уваги географічних ринків - Японія та Канада, кожен з прогнозів зросте на 0,4% та 1,6% відповідно до 2027 року. Китай залишатиметься одним із найбільш швидкозростаючих регіональних ринків [24].

Відповідно до International Trade Centre [25] лідерами-експортерами шоколадних виробів у 2020 році стали Німеччина з часткою в 17% від світового експорту даного продукту, Бельгія 11%, Італія 7,3%, Польща 7,3% та Нідерланди 6,4%. Переходячи до імпорту то найбільшими імпортерами у 2020 році стали США з 10,3% від всього імпорту, Німеччина 8,6%, Великобританія 8% та Франція 7,9%.

Не менш важливим для аналізу ринку виробництва кондитерських виробів є дослідження найбільших гравців цього ринку. Щорічно світове спеціалізоване видання Candy Industry [26], публікують рейтинг топ-100 світових кондитерських компаній. Лідерами цього рейтингу у 2020 році стали Mars Inc., Ferrero Group, Mondelez International, Meiji Co. та замикає цю п'ятірку Hershey. Co. (табл. 2.2).

Таблиця 2.2 – Лідери рейтингу Top-100 Candy Companies за 2020 рік

Компанія	Location	Продажі (міль. дол. США)	К-сть працівників	К-сть заводів (по всьому світі)
1. Mars Wrigley Confectionery, div. of Mars Inc.	Chicago, Ill., USA	\$18,000	34,000	53
2. Ferrero Group	Luxembourg, Italy	\$13,000	32,146	25
3. Mondelez International	Deerfield, Ill., USA	\$11,800	80,000	150
4. Meiji Co. Ltd.	Tokyo, Japan	\$9,721	10,815	7
5. Hershey Co.	Hershey, Pa., USA	\$7,986	16,420	12

Джерело: [26]

Щодо вітчизняного ринку то до цього списку увійшли одразу чотири українських компанії. Найвище у рейтингу розмістилася корпорація Roshen посівши 27-ме місце з обсягом чистих продажів у \$800 млн., наступною стала АВК – 65-те місце з обсягом чистих продажів у \$275 млн., на 74-му місці – Millennium \$217 млн., а останньою стала компанія Konti, що зайняла 80-те місце - \$178 млн.

Для більш детального дослідження мною було обрано дві компанії ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»», як лідера українського ринку та Hershey Co., як одного з лідерів світового кондитерського виробництва.

2.2. Характеристика виробничо-господарської діяльності ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»»

Перш ніж перейти до більш детального аналізу формування капіталу, в тому числі статутного, слід дослідити загальні характеристики виробничо – господарської діяльності ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»». Треба розглянути тип товариства, підстави на яких проводиться діяльність, мета та предмет діяльності, основні товари та конкуренти, та інше. Майже всі зазначені

вище характеристики можна знайти у одному з найбільш важливих нормативних документів, а саме у статуті підприємства, який приймається та затверджується на щорічних загальних зборах акціонерів. Інша загальна інформація знаходиться на офіційній сторінці підприємства. В таблиці 2.3 можна побачити основну інформацію про емітента.

Таблиця 2.3 – Інформація про емітента

Скорочена назва	ПрАТ "Київська кондитерська фабрика "Рошен"
ЄРДПОУ	00382125
Юридична адреса	03039, Україна, м. Київ, проспект Науки, 1
Галузева належність	10.72; 10.71; 10.81
Керівник	Бойчук Вадим Юрійович, Генеральний директор тел.: 044 237-22-70

Джерело: [27]

Якщо поглянути на галузеву належність, іншими словами класифікацію КВЕД, то основними видами діяльності підприємства є :

10.82 - Виробництво какао, шоколаду та цукрових кондитерських виробів;

10.72 - Виробництво сухарів і сухого печива; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок тривалого зберігання;

10.71 - Виробництво хліба та хлібобулочних виробів; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок нетривалого зберігання [27].

Як видно з назви, «Київська кондитерська фабрика «Рошен», за своїм типом є приватним акціонерним товариством. Проте, варто зазначити, що у 1994 році, під час заснування, дане підприємство було визначено як закрите акціонерне товариство та мало назву «Київська кондитерська фабрика імені Карла Маркса». У 2009 році рішенням загальних зборів акціонерів, товариство отримало назву публічне акціонерне товариство «Київська кондитерська фабрика «Рошен» , а вже у 2017 році отримало статус приватного. Дане товариство було створено та веде свою виробничу господарську діяльність на основі чинного законодавства України,

а саме Цивільного кодексу України, Господарського кодексу України, Закону України «Про акціонерні товариства», а також Статуту [28].

Метою діяльності підприємства є отримання прибутку від проведення господарської діяльності в інтересах акціонерів. Щодо предмету діяльності то на цьому підприємстві їх досить багато. Одними з основних є :

- виробництво та реалізація кондитерських виробів;
- здійснення всіх видів торгівлі;
- комерційна діяльність пов'язана з придбанням різних товарів, в тому числі сировини, а також здійснення бартерних та лізингових операцій;
- торговельна діяльність, та інші.

Також, дуже важливо зазначити, що у статутному капіталі даної компанії наведений пункт в якому йдеться про те, що товариство має право здійснювати будь-яку іншу діяльність, яка відповідає меті та не заперечує чинному законодавству України [28].

Наступним важливим пунктом є розгляд органів управління товариства. У статуті компанії відведено окрему статтю для більш детального роз'яснення та визначення таких органів як:

- Загальні збори акціонерів товариства – вищий орган товариства;
- Наглядова рада – здійснює захист прав акціонерів товариства;
- Дирекція – виконавчий орган товариства;
- Ревізійна комісія – перевірка фінансово – господарської діяльності [28].

Інтереси акціонерів товариства в установах представляє Президент Товариства, що обирається загальними зборами акціонерів та який не являється посадовою особою підприємства. Ще одним важливим пунктом для розгляду є участь «Київська кондитерська фабрика «Рошен» в інших юридичних особах. Таких компаній є дві, а саме Дочірнє підприємство "Торговий дім Київської кондитерської фабрики "Рошен" – 100 % часта у компанії та Дочірнє підприємство "ГУЛІВЕР" – також 100 % частка [28].

Приватне акціонерне товариство «Київська кондитерська фабрика «Рошен» є частиною кондитерської корпорації «Рошен» (рис. 2.4), яка в свою чергу займає 27-

ме місце у світовому рейтингу Global Top - 100 Candy Companies про що було зазначено раніше .

Рисунок 2.4 – Структура фабрики та заводів корпорації «Рошен»

Джерело: Створено автором на основі офіційного сайту корпорації «Рошен» [29]

На цих фабриках та заводах виробляється понад 320 найменувань кондитерських виробів. В асортимент корпорації входять шоколадні та желейні цукерки, карамель, ірис, шоколадні плитки та батончики, печиво, вафлі, бісквітні рулети, тістечка та торти. Деякі з них не мають аналогів на ринку України. Загальний обсяг виробництва продукції сягає близько 300 тисяч тон на рік [29].

Ще один об'єкт інфраструктури корпорації – це логістичний центр у Яготині площею 60 000 кв. м і місткістю до 45 000 тонн готової продукції і сировини, що дозволяє оптимізувати логістичні процеси. Також, варто зазначити про велику мережу фірмових магазинів, що працюють по всій Україні та дозволяють охопити більшу кількість потенційних покупців [29].

Повертаючись до ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен», то вона має цехову структуру виробництва до складу якої входять 6 цехів: роздрібний, борошно-кондитерський, карамельний, цукерковий, мармеладний та крекерний [30].

Дане підприємство сертифіковано відповідно до вимог міжнародних стандартів якості ISO 9001: 2015 та безпеки продуктів харчування ISO 22000: 2005 та поставляє свою продукцію не лише по Україні а й до США, Канади, Узбекистану, Казахстану, Литви, Азербайджану, Латвії, Естонії, Киргизстану, Молдавії, Ізраїлю, Вірменії та інших країн [29].

Як і будь-яке інше підприємство «Київська кондитерська фабрика» має конкурентів, а саме ПрАТ «Виробниче об'єднання «КОНТИ», Публічне акціонерне товариство «Кондитерська фабрика «А.В.К.» та Приватне акціонерне товариство «Монделіс Україна» та інші [31].

У контексті конкурентів та виявлення сильних та слабких сторін, слід провести додаткове дослідження ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»» зробивши SWOT-аналіз.

Таблиця 2.4 – SWOT-аналіз ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»»

Переваги	Недоліки
- Лідер ринку; - Імідж та пізнаваність компанії - Лояльність споживачів; - Великий асортимент продукції; - Велика мережа роздробної торгівлі; - Наявність власного логістичного центру; - Наявність сучасного технічного оснащення, що збільшує виробничі потужності; - Внутрішнє фінансування	- Висока собівартість продукції; - Залежність від іноземних постачальників сировини; - Велика кількість конкурентів з схожим товаром

Можливості	Загрози
- Освоєння нових технологій; - Розширення ринків збуту; - Розробка нових товарів; - Збільшення експорту товарів; - Покращення позицій на міжнародній арені; - Додаткове залучення коштів	- Нестабільна економічна ситуація в країні; - Впровадження нових нормативних актів, що будуть регулювати діяльність підприємства; - Несвоєчасність поставок сировини; - Швидкий розвиток конкурентів; - Підвищення податків; - Зниження купівельної спроможності покупців.

Джерело: розроблено автором

Виходячи зі SWOT-аналізу, можна зробити висновок щодо наявності великої кількості сильних сторін та можливостей, проте існують також й певні слабкі сторони. Певні проблеми пов'язані з закриттям ринку Російської Федерації, призвело до згортання одного з підприємств корпорацій та інших супутніх втрат. Також, через спалах пандемії (COVID-19) у 2020 році, підприємством було вжито певні карантинні заходи, які значно вплинули на рівень економічної активності підприємства. Проте, не зважаючи на це, ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» є частиною великої корпорації, що продовжує займати лідируючі позиції не лише на локальному ринку, а й поза його межами.

2.3 Аналіз основних показників фінансово-економічного стану та статутного капіталу ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»»

Розглянувши основні характеристики виробничо-господарської діяльності ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен», слід дослідити основні фінансові показники даного підприємства для більш повного розуміння стану компанії. Сюди

входять показники фінансової стійкості, ліквідності, рентабельності, ділової активності та оцінка становища підприємства на ринку цінних паперів. Ці показники мають достатньо широко відобразити ситуацію фінансової діяльності підприємства з 2014 року по 2020 рік.

Першими до розгляду є показники фінансової стійкості (табл. 2.5), а саме коефіцієнт фінансової стійкості, коефіцієнт фінансової незалежності та маневреності власного капіталу.

Таблиця 2.5 – Основні фінансові показники ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,73	0,81	0,87	0,72	0,58	0,65	0,65
Коефіцієнт фінансової незалежності	0,66	0,75	0,81	0,68	0,55	0,63	0,63
Коефіцієнт маневреність власного капіталу	-0,26	-0,05	-0,01	-0,24	-0,58	-0,40	-0,39

Джерело: Створено автором на основі річних фінансових звітів компанії з 2014-2020 роки та [32]

Першим показником є коефіцієнт фінансової стійкості. Він показує яка частка активів компанії може фінансуватися за рахунок власного капіталу та довгострокових зобов'язань. Нормативне значення для цього показника знаходиться на рівні 0,7-0,9. Отримані результати демонструють, що протягом усього досліджуваного періоду даний показник знаходиться майже у межах норми, у 2018 можна спостерігати значний спад до показника - 0,58, що знаходиться поза нормативним діапазоном. Такий результат означає низьку фінансову стійкість в довгостроковій перспективі та може призвести до втрати платоспроможності. Але вже у 2019 та 2020 роках даний коефіцієнт продемонстрував певну позитивну динаміку до рівня 0,65, що майже досяг нормативного значення [32].

Наступним показником є коефіцієнт фінансової незалежності, що показує яку частину своїх активів компанія може забезпечити за рахунок власних фінансових ресурсів. Нормативним значенням для підприємств у сфері виробництво харчових продуктів має бути більше 0,5. Отримані результати дають змогу припустити, що реалізувавши майно, яке суб'єкт господарювання сформував із власних джерел, підприємство зможе покрити всі зобов'язання [32].

Останнім став коефіцієнт маневреності власного капіталу, що показує наскільки власний капітал може використовуватися для покриття оборотних та необоротних активів. Нормативне значення цього показника 0,1 та вище. Як ми бачимо отримані результати за кожен рік показує негативне значення, що означає власний капітал спрямований на фінансування необоротних активів, в той час як оборотні активи потребують додаткового фінансування [32].

Розглянувши наведені вище показники можна зробити висновок, що майже всі фінансові показники, окрім коефіцієнта фінансової незалежності знаходяться на граничній або поза граничної межі, що свідчить про нестабільне фінансове положення компанії.

Наступними до розгляду є показники загальної, поточної та абсолютної ліквідності (табл. 2.6).

Таблиця 2.6 – Показники ліквідності ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Коефіцієнт загальної ліквідності (Коефіцієнт покриття)	3,72	0,78	0,95	0,42	0,22	0,27	0,30
Коефіцієнт поточної ліквідності (Коефіцієнт швидкої ліквідності)	3,30	0,71	0,85	0,38	0,20	0,23	0,29
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,002	0,002	0,001	0,030	0,004	0,001	0,001

Джерело: Створено автором на основі річних фінансових звітів компанії з 2014-2020 роки та [32]

Коефіцієнт покриття демонструє відношення оборотних активів до поточних зобов'язань, що показує здатність підприємства покрити поточні зобов'язання оборотними активами. Нормативним значенням даного коефіцієнта є проміжок 1-3. Як видно з отриманих результатів даний коефіцієнт був в нормі лише у 2014 році. Наступним є коефіцієнт швидкої ліквідності, що показує наскільки за допомогою високоліквідних активів можна погасити поточні зобов'язання. До високоліквідних активів відносяться усі оборотні активи окрім запасів. Нормативним значенням цього коефіцієнта є 0,5-1 та вище. З таблиці видно що даний показник був у межах нормативного значення з 2014 по 2016 років після чого стрімко зменшився, що було спричинено зростанням поточних зобов'язань майже у два рази. Останнім став коефіцієнт абсолютної ліквідності, що демонструє наскільки сильно найбільш високоліквідні активи, а саме гроші та їх еквіваленти можуть покрити поточні зобов'язання. Нормативним значенням цього коефіцієнта є від 0,1 до 0,2. З результатів видно що отримані показники далекі від нормативних. Підсумовуючи аналіз показників ліквідності можна сказати про серйозні проблеми з ліквідністю на даному підприємстві. Для покращення становища слід збільшувати розміри оборотних активів зменшуючи при цьому поточні зобов'язання [32].

Далі слід розглянути показники рентабельності, а саме ROA, ROE, рентабельність продукції та період окупності власного капіталу (табл. 2.7).

Таблиця 2.7 – Показники рентабельності ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ROA	4,35%	1,48%	0,57%	0,38%	1,25%	0,70%	0,24%
ROE	6,94%	2,10%	0,74%	0,52%	2,05%	1,16%	0,38%
Рентабельність продукції	0,79%	13,90%	3,74%	1,69%	1,07%	2,98%	1,77%
Період окупності власного капіталу	14,42	47,63	135,95	193,85	48,86	86,22	264,42

Джерело: Створено автором на основі річних фінансових звітів компанії з 2014-2020 роки та [33]

Першим для розгляду є коефіцієнт рентабельності активів (ROA), що показує здатність генерації прибутку з кожної гривні використаних активів. Даний показник важливо розглядати у динаміці, якщо значення зростає це означає ефективність управління підприємством в цілому. З таблиці видно відносно низькі значення та певні коливання даного показника. Такі коливання були спричинені зміною розмірів чистого прибутку, а отже підприємство має займатися зниженням витрат та збільшенням доходів. Схожа ситуація відбувається й з наступним показником, а саме коефіцієнтом рентабельності власного капіталу. Дослідивши результати видно стрімке зменшення починаючи з 2014 року до 2018 року. Це означає, що з кожним роком підприємство отримувало все менше прибутку від власного капіталу, що було спричинено зменшенням чистого прибутку. Проте, ситуація кардинально змінилася у 2018 році і коефіцієнт мав значення 2,05, що свідчить про стабілізацію ситуації та збільшення чистого прибутку. Проте, вже у 2020 році знову зменшився чистий прибуток і як результат коефіцієнт рентабельності також знизився до 0,38. Наступним показником стала рентабельність продукції, який показує скільки прибутку генерується з кожної гривні продажу. Загалом, ситуація на даному підприємстві виглядає непогано, адже починаючи з 2015 року значення не опускалося нижче 1%. Останнім є період окупності власного капіталу, що показує власникам через який період їх капітал окупиться. Відповідно чим менший даний показник, тим краще. Результати демонструють невтішні значення, а саме збільшення з 14 до 193 у період 2014-2017 років та ще одне збільшення з 48 до 264 у 2018-2019 роках. Такі коливання були спричинені спочатку зменшенням чистого прибутку, а потім й стрімкого зростання власного капіталу. Дослідивши показники рентабельності, можна дійти висновку щодо достатньо не стабільною ситуацією з рентабельністю на даному підприємстві. Рентабельність продукції єдиний показник, порівнюючи з іншими, який знаходиться у відносно непоганому стані. Для поліпшення ситуації слід з акцентувати увагу саме на чистому прибутку та усіх можливих факторів що на нього впливають, так як рентабельність напряду залежить від чистого прибутку [33].

Останніми для розгляду є показники ділової активності підприємства серед яких оборотність власного капіталу, період обороту дебіторської та кредиторської заборгованостей (таб. 2.8).

Таблиця 2.8 – Показники ділової активності ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Оборотність власного капіталу	0,50	0,56	0,44	0,48	0,69	0,65	0,46
Період обороту дебіт. Заборгованості	84,6	98,6	128,2	86,5	60,4	111,3	107,2
Період обороту кредит. Заборгованості	317,1	183,1	139,7	66,2	61,6	87,4	111,4

Джерело: Створено автором на основі річних фінансових звітів компанії з 2014-2020 роки та [32]

Першим показником став оборотність власного капіталу, який показує співвідношення чистого доходу до власного капіталу. Чим більше значення даного показника тим ефективніше відбувається управління власним капіталом. Негативні тенденції були спричинені зменшенням доходу, а у 2020 році ще й значним збільшенням власного капіталу. Період обороту дебіторської заборгованості показує час за який позичальники компанії повертають кошти. Даний показник варто розглядати та оцінювати у динаміці так як його нормативні значення дуже залежить від сфери діяльності підприємства. Загалом, даний показник виглядає дуже не стабільно через великі перепади виручки та дебіторської заборгованості з року в рік. Останнім показником є період обороту кредиторської заборгованості. Цей показник показує за який час компанія закриває свої зобов'язання по відношенню до своїх постачальників та підрядників. Так само як і попередній показник, цей слід розглядати у динаміці. Чим більший період обороту кредиторської заборгованості тим краще для підприємства, адже це так звані безкоштовні кошти. На досліджуваному підприємстві значення цього показника знаходяться на достатньому рівні проте переважає тенденція до зменшення, що є негативним у довгостроковій перспективі. Починаючи з 2019 року цей показник

почав рухатися у бік збільшення, що позитивно впливає на фінансовий стан підприємства. Дослідивши показники ділової активності можна сказати що дане підприємство має певні проблеми з оборотністю власного капіталу, а також з періодом обороту дебіторської заборгованості, що може достатньо сильно впливати на фінансовий стан підприємства [32].

Розглянувши наведені вище показники можна зробити висновок, що майже всі фінансові показники демонструють нестабільні коливання та знаходяться на граничній або поза граничної межі, що свідчить про нестабільне фінансове положення компанії.

Так як темою дипломної роботи є саме дослідження формування статутного капіталу слід більш детально його розглянути. Як зазначалося у першому розділі, статутний капітал - це невід'ємна складова власного капіталу підприємства. Виходячи з цього, доречно провести дослідження структури власного капіталу у динаміці за 7 років (2014 - 2020). Це дослідження дасть змогу оцінити статутний капітал спершу як частку, а потім окрему саму його структуру. Представлені нижче таблиця 2.9 та таблиця 2.10, зображають дані про структуру власного капіталу за 6 років та відносне відхилення його складових за той же період.

Таблиця 2.9 – Структура власного капіталу ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» за 2014-2019 роки, тис. грн.

Показник	Роки						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
<i>Власний капітал</i>							
Зареєстрований (пайовий) капітал	175833	175833	175833	175833	175833	505833	1505833
Резервний капітал	2164	3904	4455	4651	4789	5345	5962
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	341416	350697	354887	357477	368464	376238	402520
<i>Усього за розділом</i>	519413	530434	535175	537961	549086	887416	1914315

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» за 2014-2020 роки

Таблиця 2.10 – Відносне відхилення у відсотках складових власного капіталу

Показник	Відносне відхилення, %					
	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
<i>Власний капітал</i>						
Зареєстрований (пайовий) капітал	0	0	0	0	187,68	197,69
Резервний капітал	80,41	14,11	4,40	2,97	11,61	11,54
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	2,72	1,19	0,73	3,07	2,11	6,99
<i>Усього за розділом</i>	2,12	0,89	0,52	2,07	61,62	115,72

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» за 2014-2020 роки

Перше що кидається у вічі дивлячись на таблицю 2.10 це те, що впродовж усього досліджуваного періоду можна спостерігати зростання власного капіталу підприємства. Проте, найбільш визначним роком, в контексті зростання власного капіталу, став 2020 рік порівнюючи з 2019 роком. За цей рік розмір власного капіталу збільшився на 115,72%. Такий ріст був спричинений зростанням резервного капіталу на 11,54% та статутного капіталу на 197,69%. З таблиці також можна побачити, що в усіх інших періодах, окрім 2018 року, статутний капітал залишався без змін. Більш детально про причини та передумови такого різкого збільшення буде розкрито далі у роботі.

Щодо динаміки власного капіталу у інших періодах то у 2015 році порівняно з 2014 капітал збільшився на 2,12 %, що є найбільшим зростанням в період з 2014 до 2018 років. Таке зростання капіталу відбулося через збільшення резервного капіталу аж на 80,41 %, а також збільшення розмірів нерозподілених прибутків на 2,72 %. Наступним, по відносному зростанню власного капіталу, став 2018 рік, збільшившись на 2,07 % порівнюючи з 2017 році. Ці зміни відбулися так само через збільшення резервного капіталу та нерозподілених прибутків на 2,97 % та 3,07 % відповідно. Щодо інших років, то можна побачити не значне зростання, а саме у

2016 році порівняно з 2017 на 0,89 %, а у 2017 порівняно з 2016 роком спостерігалось найменше зростання лише на 0,52 %.

Найменшу частину власного капіталу займає резервний капітал. Розміри резервного капіталу, які були отримані під час дослідження фінансової звітності знаходяться на дуже низькому, подекуди навіть критичному рівні та не відповідають статуту компанії та закону України. За статутом резервний капітал формується у розмірі 15% статутного капіталу щорічними відрахуваннями від чистого прибутку або нерозподіленого прибутку товариства [28].

Нерозподілений прибуток, це ще один не менш важливий елемент у структурі власного капіталу. Дані з таблиці показують що він зростав кожного року порівнюючи з попереднім. Найменший ріст був у 2017 році порівнюючи з 2016 та дорівнював 0,73 %, в той час як найбільший ріст був зафіксований у 2020 році 6,99%.

Ще одним елементом власного капіталу є статутний (zareєстрований) капітал і як видно з таблиці 2.14, що відносно відхилення за усі роки, окрім 2019 та 2020 року, дорівнюють 0, а саме значення залишається на 175833 тис. грн. Проте, у 2019 році статутний капітал збільшився на 330 000 000 грн. в абсолютному вираженні та на 187,7% у відносному значенні. А вже у наступному році він збільшився на 1 000 000 000 грн в абсолютному вираженні та на 197,69% у відносному значенні.

Розглянувши статутний капітал як складову частину власного капіталу, слід більш детально дослідити як саме формується статутний капітал на обраному підприємстві. Для більш зручного дослідження краще розділити це дослідження на два періоди, а саме до 2019 року та після, адже як вже зазначалося вище у першому періоді статутний капітал залишався без змін, а потім почав стрімко зростати.

У статуті компанії зазначено, що товариство має право залучати кошти в будь-якій не забороненій чинним законодавством формі, включаючи емісію цінних паперів, проте в період з 2014 по 2018 роки компанія так і не скористалася даною можливістю збільшити свій статутний капітал. Статутний капітал даного товариства формується на основі грошових коштів та/або майном за рахунок внесків акціонерів та становив 175 838 098 гривень на кінець 2018 року. Ця сума

була поділена на 703 332 392 штук простих іменних акцій, номінальною вартістю 0,25 копійок кожна, що зображено в таблиці. 2.11 [28].

Таблиця 2.11 – Відомості про випуски акцій емітента на кінець 2018 року

Дата реєстрації випуску	Найменування органу, що зареєстрував випуск	Міжнародний ідентифікаційний номер	Тип цінного папера	Номінальна вартість (грн)	Кількість акцій (шт.)	Загальна номінальна вартість (грн)	Частка у статутному капіталі (у відсотках)
02.02.2011	Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку	UA1000591107	Акція проста бездокументарна іменна	0,25	703 332 392	175 833 098	100

Джерело: Річна інформація ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» 2018 рік [34]

Для подальшого дослідження статутного капіталу слід розглянути найбільших акціонерів компанії (табл. 2.12), які формували зареєстрований капітал у розмірі 175833 тис. грн.

Таблиця 2.12 – Інформація про осіб, що володіють 5 і більше відсотками акцій емітента 2018 рік

Найменування юридичної особи	Код ЄДРПОУ	Місцезнаходження	Кількість акцій (шт.)	Від загальної кількості акцій (у відсотках)
Дочірнє підприємство "Кондитерська корпорація "РОШЕН"	25392188	03039, м.Київ, проспект Науки, 1	516 788 697	73,4772
Товариство з обмеженою відповідальністю "ЦЕНТРАЛЬНО-ЄВРОПЕЙСЬКА КОНДИТЕРСЬКА КОМПАНІЯ"	23163839	04176, м.Київ, вул.Електриків,29-А	165 609 636	23,5464
Усього			682 398 333	97,0236

Джерело: Річна інформація ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» 2018 рік[34]

З цієї таблиці видно, що 73,5 % статутного капіталу компанії володіло дочірнє підприємство «Кондитерська корпорація «Рошен», а 23,5 % належало ТОВ «Центрально-Європейська кондитерська компанія».

Дуже важливо зазначити, що кінцевим бенефіціарним власником цих двох підприємств, а також самого ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» на

кінець 2018 року є Порошенко Петро Олексійович. Дана інформація є важливою для подальшого дослідження статутного капіталу ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» [35].

Далі переходимо до другого періоду 2019 – 2020 роки, коли статутний капітал підприємства відчув значні зміни. У 2019 році його розмір збільшився на 330 мільйонів грн. з 175 833 098 грн. до 505 833 098 грн. Таке рішення про збільшення було прийнято на загальних зборах акціонерів товариства шляхом додаткової емісії 1 320 000 000 штук простих іменних додаткових акцій товариства, існуючої номінальної вартості 25 коп. кожна, загальною номінальною вартістю 330 000 000 грн. Виходячи з цього, у річній звітності емітента наведена наступна інформація щодо осіб, що володіють 5 і більше відсотками акцій (табл. 2.13).

Таблиця 2.13 – Інформація про осіб, що володіють 5 і більше відсотками акцій емітента, 2019 рік

Найменування юридичної особи	Код ЄДРПОУ	Місцезнаходження	Кількість акцій (шт.)	Від загальної кількості акцій (у відсотках)
Дочірнє підприємство "Кондитерська корпорація "РОШЕН"	25392188	03039, м.Київ, проспект Науки, 1	1 836 713 627	90,78
Товариство з обмеженою відповідальністю "ЦЕНТРАЛЬНО-ЄВРОПЕЙСЬКА КОНДИТЕРСЬКА КОМПАНІЯ"	23163839	04176, м.Київ, вул.Електриків, 29-А	165 609 636	8,19
Усього			2 002 323 263	98,96

Джерело: Річна інформація ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» 2019 рік[30]

На основі таблиці 2.17 можна зробити висновки, що роль головного акціонера продовжує займати ДП «Кондитерська Корпорація «Рошен» збільшивши свою частку з 73,5% (табл. 2.16) до 90,8 %. Щодо ТОВ «Центрально-Європейська кондитерська компанія», то її роль в капіталі знизилась з 23,54 % (табл. 2.16) до 8,19 %.

Для більш глибокого аналізу статутного капіталу, було вирішено дослідити з якою метою було залучено дані кошти. На жаль, в річному звіті емітента не

наведена інформація щодо цільового використання коштів, проте на сайті компанії є розділ який називається «Особлива інформація», де було розміщено повідомлення щодо прийняття рішення про розміщення цінних паперів на суму, що перевищує 25 % статутного капіталу від 26.03.2019 року. У тексті цього повідомлення зазначено про мету додаткової емісії та шляхи використання залучених коштів. Усі 330 мільйонів грн., виходячи з повідомлення, мають бути направлені на проведення будівельних робіт, проте, у самому звіті за 2019 рік інформації щодо будівництва не має. Варто також додати, що у даному повідомленні також зазначено про те, що емітент зобов'язується не використовувати кошти, залучені від розміщення акцій, для покриття збитків від фінансово-господарської діяльності, відповідно до вимог чинного законодавства та рішення про емісію акцій товариства [36].

Останнім періодом, що був мною розглянутий став 2020 рік. Як і на офіційному сайті так і у розділі «Особлива інформація», про який вже зазначалося вище, було зазначено повідомлення щодо прийняття рішення про розміщення цінних паперів на суму, що перевищує 25 % статутного капіталу від 29.10.2020 року. У цьому повідомленні зазначено про те, що на річних загальних зборах акціонерів Приватного акціонерного товариства «Київська кондитерська фабрика «Рошен», що були проведені дистанційно, було прийнято рішення про збільшення розміру статутного капіталу Товариства на суму 1 000 000 000 грн. Дана операція була зроблена шляхом додаткової емісії 4 000 000 000 штук простих іменних додаткових акцій Товариства, номінальної вартості 25 коп. кожна. Результатом даної процедури стало збільшення статутного капіталу ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» з 505 833 грн. до 1 505 833 грн. [37].

Також, у цьому повідомленні було зазначено, що це розміщення може призвести до збільшення частки у статутному капіталі акціонера, який вже володіє пакетом у розмірі 5 і більше відсотків акцій, а саме ДП «Кондитерська корпорація «Рошен». В результаті такого рішення, таблиця з інформацією про осіб що володіють 5 і більше відсотками акцій емітента у 2020 році має такий вигляд (табл. 2.14).

Таблиця 2.14 – Інформація про осіб, що володіють 5 і більше відсотками акцій емітента, 2020 рік

Найменування юридичної особи	Код ЄДРПОУ	Місцезнаходження	Кількість акцій (шт.)	Від загальної кількості акцій (у відсотках)
Дочірнє підприємство "Кондитерська корпорація "РОШЕН"	25392188	03039, м.Київ, проспект Науки, 1	5 836 713 627	96,90
Товариство з обмеженою відповідальністю "ЦЕНТРАЛЬНО-ЄВРОПЕЙСЬКА КОНДИТЕРСЬКА КОМПАНІЯ"	23163839	04176, м.Київ, вул.Електриків,29-А	165 609 636	2,75
Усього			6 002 323 263	99,65

Джерело: Складено автором на основі особливої інформації [37]

Аналізуючи таблиці 2.17 та 2.18, можна зробити висновки, що ДП «Кондитерська Корпорація «Рошен» тепер володіє 96,9% акцій порівняно з 90,8 % у 2019 році. Щодо іншого акціонера, а саме ТОВ «Центрально-Європейська кондитерська компанія», то його роль в капіталі знизилась з 8,18 % до 2,75%.

Щодо мети розміщення акцій, то у цьому повідомленні наведені більш конкретні цілі та напрями використання коштів порівняно з попереднім повідомленням про збільшення статутного капіталу. 100% залучених фінансових ресурсів буде відправлено на придбання виробничого обладнання, а саме: Лінія крем-крекер - 417 158 003 грн.; Лінія Джафа-Кейк - 228 223 428 грн.; Лінія штрудель - 113 002 048 грн.; Лінія Есмеральда - 138 323 485 грн.; Лінія пектинових начинок - 73 706 940 грн.; Лабораторна лінія - 29 586 096 грн. Так як на сьогоднішній момент річний звіт емітента не доступний, перевірити чи дійсно ці кошти були використані за цільовим призначенням не можливо.

Таке активне внесення коштів до статутного капіталу ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» зі сторони ДП «Кондитерська Корпорація «Рошен», дає підстави для дослідження походження цих коштів. У Єдиному державному реєстрі юридичних осіб на сайті Міністерства Юстиції України можна побачити що 100% власником ДП «Кондитерська Корпорація «Рошен» зі статутним капіталом 1000 грн. є ТОВ «Центрально-Європейська кондитерська

компанія». Отже, виходячи з цього реальним і єдиним власником ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен», не враховуючи фізичних осіб, є саме ТОВ «Центрально-Європейська кондитерська компанія» зі статутним капіталом у розмірі 15 187 000 грн.. Досліджуючи далі інформацію зі сторінки державному реєстрі юридичних осіб, можна побачити що компанія Roshen Europe B.V., яка зареєстрована в Нідерландах володіє, 85% акцій цього товариства. Останньою в цьому ланцюзі є кіпрська компанія CEE Confectionery Investments Limited. До 6 листопада у всіх вище згаданих компаніях бенефеціарним власником був Порошенко Петро Олексійович, проте зараз контроль над цими компаніями отримав його старший син Порошенко Олексій Петрович [35].

Висновком до цього дослідження є те, що рух коштів які формують статутний капітал беруть початок на Кіпрі, що являється офшорною зоною та свідчить про непрозорість формування статутного капіталу досліджуваного підприємства.

2.4 Аналіз виробничо-господарської діяльності та основних показників фінансово-економічного стану Hershey Co.

Для більш поглибленого дослідження формування статутного капіталу слід розглянути його формування не лише в українській компанії, а й в міжнародній у відповідній галузі. Для цього дослідження було обрано компанію «The Hershey Company», яка так само як і корпорація «Рошен» займає лідируючі позиції на ринку та представлена у рейтингу Global Top - 100 Candy Companies та посідає 5-те місце у 2020 році [26].

Перед тим як перейти до розгляду структури та формування статутного капіталу, слід розглянути певні характеристики виробничої діяльності компанії. «The Hershey Company» була заснована Мілтоном С. Херші в 1894 році з головним офісом в місті Херші, Пенсильванія. Компанія «Hershey Co.» - світовий лідер кондитерських виробів, відомий тим, що займається виробництвом та збутом шоколадних та цукрових кондитерських виробів. Компанія є найбільшим виробником якісного шоколаду в Північній Америці, а також широко представлена

на міжнародних ринках, розповсюджуємо свою продукцію під більш ніж 90 торговими марками приблизно в 85 країнах світу. Сегмент Північної Америки є найбільшим та відповідає за традиційне становище компанії на ринку шоколаду та нешоколадних кондитерських виробів у США та Канаді [38].

Асортимент компанії налічує такі відомі бренди як Hershey's, Reese's and Kisses, а також інші популярні кондитерські, такі як Jolly Rancher, Almond Joy, Brookside, barkTHINS, Cadbury, Good & Plenty, Heath, Kit Kat®, Lancaster, Payday, Rolo®, Twizzlers, Whoppers та York, а також преміум-шоколадні вироби Scharffen Berger та Dagoba [38].

Також, компанія має права за ліцензійними угодами з декількома компаніями на виробництво та/або продаж та розповсюдження певної продукції, що зображено в таблиці 2.15.

Таблиця 2.15 – Найбільші ліцензійні угоди компанії «Hershey Co.»

Компанія	Бренд
Kraft Foods Ireland Intellectual Property Limited/Cadbury UK Limited	<i>York</i> <i>Peter Paul Almond Joy</i> <i>Peter Paul Mounds</i>
Cadbury UK Limited	<i>Cadbury</i> <i>Caramello</i>
Societe des Produits Nestle SA	<i>Kit Kat</i> <i>Rolo</i>
Iconic IP Interests, LLC	<i>Good & Plenty</i> <i>Heath</i> <i>Jolly Rancher</i> <i>Milk Duds</i> <i>Payday</i> <i>Whoppers</i>

Джерело: Складено автором на основі річної інформації компанії [38]

Станом на 31 грудня 2020 року в компанії працювало приблизно 15 200 штатних та 1680 працівників, які працюють на неповний робочий день у всьому світі [38].

Для більш глибокого дослідження даного підприємства слід розглянути певні фінансові показники, що були використані для попередньої компанії. Для початку слід розглянути показники фінансової стійкості (табл. 2.16).

Таблиця 2.16 – Показники фінансової стійкості компанії «Hershey Co.»

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,55	0,49	0,57	0,54	0,61	0,65	0,69
Коефіцієнт фінансової незалежності	0,27	0,20	0,15	0,17	0,18	0,21	0,25
Коефіцієнт маневреність власного капіталу	-0,21	-0,85	-0,64	-0,60	-0,57	-0,43	0,08

Джерело: розроблено автором на основі річної фінансової звітності з 2014 по 2020 роки

Першим показником є коефіцієнт фінансової стійкості. Загалом, одержані результати виглядають стабільно, проте з розрахунку, що для цього показника нормативним є значення у межах 0,7-0,9, то результати не зовсім втішні. Незважаючи на це, починаючи з 2019 року, даний показник досяг норми та демонструє позитивну тенденцію. Наступним показником є коефіцієнт фінансової незалежності, нормативним значенням якого є 0,5 та більше. Результати демонструють, що дане підприємство зможе профінансувати лише від 15 до 25 відсотків активів власним капіталом. Останнім став коефіцієнт маневреності власного капіталу, нормативним значенням якого є 0,1 та вище. Так як протягом усіх років, окрім 2020, цей показник мав від'ємне значення це свідчить про те що власний капітал спрямований на фінансування необоротних активів. Розглянувши наведені вище показники можна зробити висновок, що всі фінансові показники знаходяться поза граничної межі, за виключенням деяких років, що свідчить про нестабільне фінансове положення компанії [32].

Наступними до розгляду є показники загальної, поточної та абсолютної ліквідності (табл. 2.17).

Таблиця 2.17 – Показники ліквідності компанії «Hershey Co.»

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Коефіцієнт загальної ліквідності	1,16	0,83	0,95	0,96	0,93	1,05	1,57
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,75	0,49	0,56	0,60	0,60	0,65	1,06
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,19	0,16	0,16	0,18	0,24	0,25	0,60

Джерело: розроблено автором на основі річної фінансової звітності з 2014 по 2020 роки

Першим є коефіцієнт загальної ліквідності, для якого нормативним є значення проміжок 1-3. Як видно з отриманих результатів, даний коефіцієнт мав певні коливання з 2014 по 2018 років, протягом яких значення то відповідало нормам то було нижче. Проте вже з 2019 року коефіцієнт остаточно досягнув межі норми та продовжував зростати у 2020 році. Наступним є коефіцієнт швидкої ліквідності, з нормативним значенням від 0,5 до 1 та вище. З таблиці видно, що даний показник був у межах нормативного значення протягом усього періоду. Останнім став коефіцієнт абсолютної ліквідності, нормативним значенням якого є межі від 0,1 до 0,2. З результатів видно, що отримані показники абсолютно в нормі. Підсумовуючи аналіз показників ліквідності можна сказати про те, що усі коефіцієнти знаходяться у межах норми, що досить позитивно впливає на фінансовий стан підприємства [32].

Далі слід розглянути показники рентабельності, а саме ROA, ROE, рентабельність продукції та період окупності власного капіталу (табл. 2.18).

Таблиця 2.18 – Показники рентабельності компанії «Hershey Co.»

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ROA	15,42%	9,35%	13,25%	14,14%	17,77%	14,51%	14,81%
ROE	54,02%	39,97%	76,80%	89,01%	100,7%	72,94%	64,21%
Рентабельність продукції	11,41%	6,94%	9,68%	10,42%	15,11%	14,40%	15,69%
Період окупності власного капіталу	1,85	2,50	1,30	1,12	0,99	1,37	1,56

Джерело: розроблено автором на основі річної фінансової звітності з 2014 по 2020 роки

Першими коефіцієнтами є рентабельності активів та власного капіталу. Позитивна тенденція цих показників демонструє здатність генерації прибутку з кожної гривні використаних активів та з кожної гривні власного капіталу відповідно. З таблиці видно, що ці два коефіцієнта демонструють симетричні коливання. З 2014 по 2015 роки спад, після чого процес відростання до 2018 року, а після знову спад. Проте, самі значення знаходяться на досить високому рівні

особливо порівнюючи з минулим досліджуваним підприємством. Наступним показником став рентабельність продукції, який також дещо відтворює траєкторію попередніх двох показників та демонструє високі значення. Останнім є період окупності власного капіталу, для якого характерні низькі значення так як він демонструє період через який капітал власників окупиться. Виходячи з результатів можна стверджувати про ідеальну ситуацію на цьому підприємстві, адже строк окупності не перевищував 3 років протягом усього періоду дослідження. Дослідивши показники рентабельності, можна дійти висновку щодо достатньо стабільної ситуації на цьому підприємстві [32].

Передостаннім для розгляду є показники ділової активності підприємства, серед яких оборотність власного капіталу, період обороту дебіторської та кредиторської заборгованостей (табл. 2.19).

Таблиця 2.19 – Показники ділової активності компанії «Hershey Co.»

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Оборотність власного капіталу	4,73	5,76	7,94	8,54	6,66	5,07	4,09
Період обороту дебіт. Заборгованості	26,43	29,55	28,96	28,40	27,70	26,57	26,51
Період обороту кредит. Заборгованості	25,66	23,63	24,45	25,39	24,02	24,07	25,32

Джерело: розроблено автором на основі річної фінансової звітності з 2014 по 2020 роки

Першим показником став оборотність власного капіталу. Чим більше значення даного показника тим ефективніше відбувається управління власним капіталом. До 2017 року спостерігається позитивна тенденція даного показника, проте вже з 2018 по 2020 року він почав стрімко зменшуватися. Негативна тенденція була спричинена швидким ростом власного капіталу з помірним ростом чистих доходів. Наступним є період обороту дебіторської заборгованості. Отримані результати на рівні ідеальних, так як період в 26-28 днів дозволяє компанії швидше та продуктивніше використовувати ці фінансові ресурси. Щодо

періоду обороту кредиторської заборгованості, то період погашення в середньому складає 23-25 днів, що є достатньо стабільним результатом. Загалом, дуже важко оцінювати отримані результати, так як вони дуже залежать від сфери діяльності підприємства та які слід порівнювати з конкурентами. Дослідивши показники ділової активності можна сказати, що дане підприємство не має серйозних проблем, більше того період обороту кредиторської заборгованості знаходиться на досить гарному рівні, що абсолютно точно позитивно впливає на фінансовий стан підприємства [32].

Останнім для розгляду є показники завдяки яким можна оцінити становище підприємства на ринку цінних паперів (табл. 2.20)

Таблиця 2.20 – Оцінка становища підприємства на ринку цінних паперів компанії «Hershey Co.»

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Коефіцієнт виплати дивідендів	0,52	0,93	0,70	0,67	0,48	0,53	0,50
Коефіцієнт цінності акції	26,58	37,20	29,98	29,95	18,61	26,06	24,18
Коефіцієнт котирування акції	104	89,27	103,4	113,5	107,2	147	152,3
Рентабельність акції	2%	3%	2%	2%	3%	2%	2%
Дивіденд на просту акцію	2,04	2,236	2,402	2,548	2,756	2,99	3,154

Джерело: розроблено автором на основі річної фінансової звітності з 2014 по 2020 роки та [39]

Першим показником є коефіцієнт виплати дивідендів, який демонструє дивідендну політику компаній, а саме частку чистого прибутку, що буде направлено на виплату дивідендів. Отримані результати показують, що дана компанія перенаправляла 52% чистого прибутку на виплату дивідендів у 2014 після чого цей показник збільшився аж до 93%. Після 2016 року він почав зменшуватися до 48% у 2018 році. Протягом останніх двох років даний показник був на рівні 50%. Наступним показником є коефіцієнт цінності акцій, який показує скільки готові

платити інвестори за одиницю прибутку на акцію. Якщо даний показник показує позитивну тенденцію це означає, що акціонери очікують зростання прибутку компанії. З таблиці видно, що було лише два періоди де даний показник зростав, а саме з 2014 по 2015 роки та з 2018 по 2019 роки, проте саме значення коефіцієнту знаходиться на досить високому рівні, що означає певну економічну сталість у зростанні підприємства. Наступним показником є коефіцієнт котирування акцій, який показує відношення ціни акції до номінальної вартості акції. Так як усі значення, що були отримані, більше одиниці можна стверджувати про те, що потенційні акціонери готові придбати акцію дорожче незважаючи на її реальну оцінку. Наступним показником є рентабельність акції, який показує скільки дивідендів було виплачено з кожного долара вартості акції. З таблиці видно, що даний показник постійно був на рівні 2-3%. Останнім показником є дивіденд на просту акцію, що показує скільки дивідендів було виплачено на кожен просту акцію. Протягом усього періоду даний показник зростав з 2,04 до 3,154 у 2020 році [39].

Розглянувши наведені вище показники можна зробити висновок, що більшість фінансових показників демонструють стабільність значень, що знаходяться у межах норми та мають певну тенденцію до покращення, що в свою чергу свідчить про гарне фінансове положення компанії. Також варто звернути увагу, що пандемія (COVID) не так сильно вплинула на фінансові показники, незважаючи на те, що з початку пандемії компанія тимчасово закрила всі магазини по всьому світу [38].

2.5 Аналіз статутного капіталу компанії Hershey Co.

Не менш важливим етапом аналізу компанії є дослідження статутного капіталу підприємства. Так як статутний капітал є невід'ємною складовою власного капіталу доречно спочатку розглянути структуру власного капіталу в цілому, а потім перейти до дослідження особливостей формування саме статутного капіталу.

У таблиці 2.21 наведено структуру власного капіталу компанії «Hershey» за останні 6 років починаючи з 2015 по 2020 роки.

Таблиця 2.21 – Структура власного капіталу «Hershey» 2015-2020 років (у тис. дол.)

Stockholders' equity (акціонерний капітал):	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Common stock (Прості акції)	160,939	160,939	299,287	299,281	299,281	299,281
Class B common stock (прості акції класу B)	60,614	60,614	60,614	60,62	60,62	60,62
Additional paid-in capital (Додатковий капітал)	1,191,200	1,142,210	982,205	924,978	869,857	783,877
Retained earnings (Нерозподілений прибуток)	1,928,673	1,290,461	7,032,020	6,371,082	6,115,961	5,897,603
Treasury—common stock shares (Вилучений капітал)	-768,992	-591,036	-6,618,625	-6,426,877	-6,183,975	-5,672,359
Accumulated other comprehensive loss (Інший сукупний дохід)	-338,082	-323,966	-356,78	-313,746	-375,888	-371,025
Total - stockholders' equity (Загальний власний капітал)	2,234,352	1,739,222	1,398,721	915,338	785,856	997,997

Джерело: розроблено автором на основі річної фінансової звітності [38]

З таблиці видно, що прості акції (Common stock) з 2015 по 2018 роки залишався без змін на рівні 299,281 тис. дол. проте у 2019 році цей показник знизився до 160,939 тис. дол. та продовжував залишатися стабільним й протягом 2020 року. Щодо акцій класу B (Class B common stock), то цей показник залишався на одному й тому ж рівні, а саме 60,62 тис. дол. протягом всього періоду. Додатковий капітал (Additional paid-in capital) піс кожен рік з 783,877 тис. дол. у 2015 році до 1,142,210 тис. дол. у 2019 році, проте у 2020 році даний показник

зменшився до 1,191,200 тис. дол. Нерозподілений прибуток компанії (Retained earnings) починаючи з 2015 року поступово збільшувався з 5,897,603 тис. дол. до 7,032,020 тис. дол. у 108 році, проте протягом наступних двох років цей показник стрімко знизився та у 2020 році був у більш ніж три рази менший від значення у 2015 році та дорівнював 1,928,673 тис. дол. Таке стрімке зниження можливо було спричинено вилученням 38 348 719 акцій або 6,423,267 доларів власних власних викуплених акцій компанії [38]. Вилучений капітал (Treasury stock) у 2018 році збільшився на 1,000,000 тис. дол. порівнюючи з 2015 роком, проте у наступному періоді він стрімко зменшився до 768,992 тис. дол. у 2020 році. Остання складова у структурі власного капіталу даного підприємства – це інший сукупний дохід (Other comprehensive income), що складається з прибутків та збитків від певних видів інвестицій, пенсійних планів та операцій з хеджування. Він виключається з чистого доходу, оскільки прибутки та збитки ще не були реалізовані [40]. Цей показник протягом всього періоду демонстрував найбільшу стабільність та залишався на рівні -375,88 тис. дол. - -338,082 тис. дол. Об'єднавши всі ці показники в один, отримуємо загальний власний капітал (Total - stockholders' equity) який у 2015 році був на рівні 997,997 тис. дол, у наступному році цей показник знизився до 785,856 тис. дол., проте починаючи з 2016 року можна спостерігати досить позитивну тенденцію до зростання аж до 2,234,352 тис. дол. у 2020 році.

Переходячи до дослідження статутного капіталу, то він складається з двох частин, а саме Common stock та Class B common stock, про які вже було зазначено вище. Common stock – це прості акції, а саме цінні папери, що представляють право власності в корпорації. Власники загальних акцій обирають правління та голосують за корпоративну політику. Ця форма власності, як правило, дає більш високу норму прибутку на тривалий термін. Однак, у разі ліквідації звичайні акціонери мають права на активи компанії лише після того, як власники облігацій, привілейовані акціонери та інші боржники виплачуються в повному обсязі. Class B common stock – це більш привілейований тип акцій [41].

Власники звичайних акцій та акції класу B, як правило, голосують разом, не враховуючи класів, з питань, поданих акціонерам, включаючи обрання директорів.

Власники звичайних акцій мають 1 голос на акцію, а власники акцій класу В мають 10 голосів на акцію. Проте, власники звичайних акцій, які голосують окремо як клас, мають право обирати шосту частину ради директорів. Що стосується прав на дивіденди, то власники звичайних акцій мають право на грошові дивіденди на 10% вище, ніж ті, що декларуються та виплачуються по акціях класу В. Акції класу В можуть бути конвертовані у звичайні акції на основі пайової участі в будь-який час. Протягом 2020 - 2017 років жодна акція класу В Акції не була перетворена на звичайні акції. Протягом 2018 року 6000 акцій класу В були перетворені на звичайні акції [38].

Станом на 31 грудня 2020 року у компанії було 1 055 000 000 акцій статутного капіталу. З цього загального числа 900 000 000 акцій було визнано звичайними акціями, 150 000 000 акцій - акціями класу В, 5 000 000 акцій - були визначені як привілейовані. Кожен клас має номінальну вартість одного долара за акцію [38].

Однією з особливостей публічної компанії є те, що її акції мають бути розміщені на фондовій біржі що в свою чергу дає можливість покупцям вільно придбати акції. Відповідно, акції компанії «Hershey» котируються та продаються на Нью-Йоркській фондовій біржі під символом "HSY". Дуже важливим є той факт, що у вільному доступі знаходяться лише звичайні акції, в той час як акції класу В публічно не торгується. Ціна закриття звичайних акцій 31 грудня 2020 року становила 152,33 дол., що на 5% більше ніж на 31 грудня 2019 року коли ціна закриття становила 146,98 дол. [38].

Досліджуючи далі статутний капітал слід також розглянути головних власників звичайних та класу В акцій. Станом на 31 грудня 2020 року у компанії було 25 253 акціонерів що володіли звичайними акціями (табл. 2.22) та 6 акціонерів що мали у своїх активах акцій класу В.

Таблиця 2.22 – 10 інституційних власників з найбільшими частками звичайних акцій компанії «Hershey Co.» на 30 грудня 2020 р.

Акціонери	К-сть акцій	% від всіх акцій	Ціна
Blackrock Inc.	15,462,485	10.57%	2,355,400,340
Vanguard Group, Inc. (The)	13,477,131	9.21%	2,052,971,365
State Street Corporation	7,156,099	4.89%	1,090,088,560
Renaissance Technologies, LLC	3,381,266	2.31%	515,068,249
Geode Capital Management, LLC	2,809,312	1.92%	427,942,496
Janus Henderson Group PLC	2,164,893	1.48%	329,778,150
Northern Trust Corporation	1,921,368	1.31%	292,681,987
Victory Capital Management Inc.	1,630,276	1.11%	248,339,943
Citadel Advisors LLC	1,623,480	1.11%	247,304,708
Champlain Investment Partners, LLC	1,606,245	1.10%	244,679,300

Джерело: [42]

Як можна помітити то у таблиці зазначено далеко не всі власники простих акцій компанії «Hershey», а лише десять з найбільшими частками. До цього списку ще варто додати усіх директорів, керівників та інших фізичних осіб, які мають менше 1% звичайних акцій згідно Proxy Statement від 17 травня 2021 року.

Щодо структури власності акцій класу В то вона набагато простіша. Контрольним акціонером, якому належить 99,9% акцій класу В є компанія Hershey Trust яка виступає у ролі довіреної особи від трасту Milton Hershey School Trust (табл. 2.23). У 1909 році Мілтон С. та Кетрін С. Герші заснували трест, єдиним бенефіціаром якого була школа "Мілтон Герші" - неприбуткова школа для денного догляду та навчання дітей, що знаходяться в неблагополучному положенні, розташована в місті Херші, штат Пенсільванія. Компанія Hershey Trust, є довіреною особою трасту Milton Hershey School Trust [43].

Таблиця 2.23 – Структура власності акцій класу В в компанії «Hershey»

Акціонери	Звичайні акції	Відсоток звичайних акцій	Акції класу В	% від акцій класу В
Hershet Trust Compant, as trustee for the Milton Hershey School Trust	47,170	<1%	60,612,012	99,9%

Джерело: [43]

Як видно з рисунку, Hershey Trust окрім акцій класу В володіють також і 47 170 звичайними акціями компанії, що у відсотковому вимірі менше 1%. Також слід зазначити що Hershey Trust Company, має право в будь-який час перетворити свої акції класу В в звичайні акції на основі пайових акцій [43].

Враховуючи все те, що було зазначено у цьому підрозділі можна зробити висновок, що компанія «Hershey» є публічною компанією, що розміщує свої акції на Нью-Йоркській фондовій біржі. За результатами дослідження структури власного капіталу можна побачити позитивний стан компанії про що свідчить такі показники як нерозподілені прибутки та загальна сума власного капіталу. Статутний капітал формується з звичайних акцій, що дають можливість залучити різних за типом інвесторів, а також акцій класу В, що допомагають не втратити контроль над компанією при залученні нових коштів.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ ПОЛІПШЕННЯ УПРАВЛІННЯ СТАТУТНИМ КАПІТАЛОМ

3.1 Порівняння методів формування та управління статутним капіталом на підприємствах

У попередньому розділі було зазначено основні виробничо-господарські характеристики та аналіз статутного капіталу двох підприємств, а саме «Київська кондитерська фабрика «Рошен» та «The Hershey Company». У цьому ж розділі варто провести порівняльний аналіз методів формування та управління статутного капіталу на цих двох підприємствах. Як зазначалося ще в теоретичній частині даної роботи, є декілька видів організаційно-правових форм існування підприємства. Це, напевно, і є ключовим фактором який забезпечує різний підхід до формування статутного капіталу на цих підприємствах. Розглянувши це на прикладі досліджуваних підприємств можна побачити, що «Київська кондитерська фабрика «Рошен» є приватним акціонерним товариством, в той час як «The Hershey Company» є публічною компанією, акції якої розміщені на Нью-Йоркській фондовій біржі. Це означає що структура власності на цих двох підприємствах буде суттєво відрізнятися. У першій компанії, а саме «Київська кондитерська фабрика «Рошен», як видно з проведеного дослідження, існує достатньо мала кількість акціонерів, яка володіє майже всіма акціями компанії (рис.3.1.).

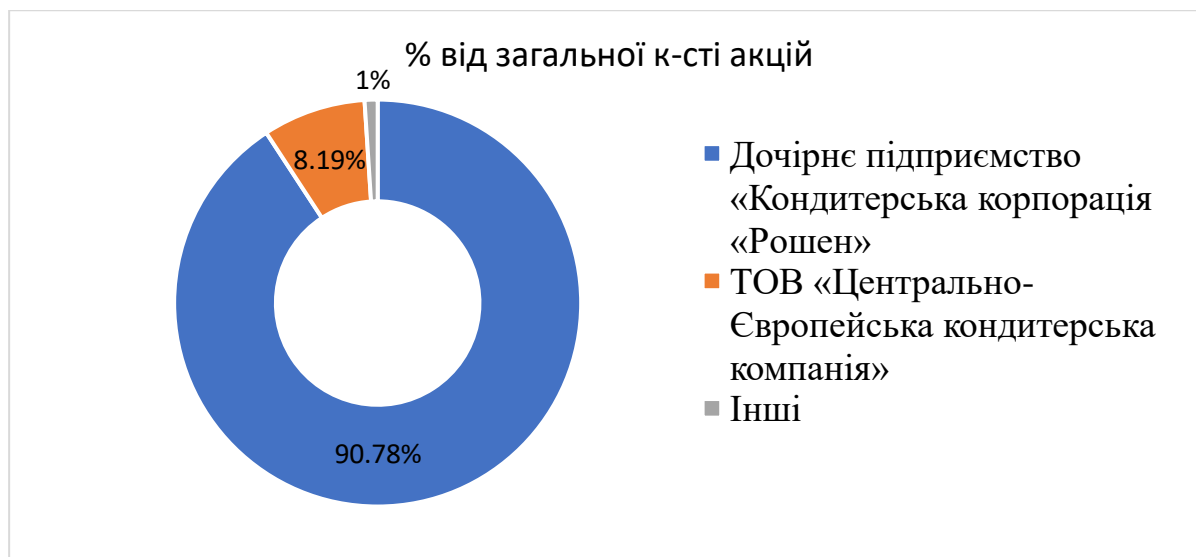

Рисунок 3.1 – Акціонери ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» на кінець 2019 року

Джерело: Складено автором на основі особливої інформації ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» [30]

Так на кінець 2019 року у компанії було лише два акціонера, що володіють 5 і більше відсотками акцій емітента, що становить 99% від загального обсягу акцій. Це означає, що вони мають найбільше впливу на компанію через наявну у них кількість голосів, яка пропорційно відповідає кількості акцій у учасника капіталу. Така мала кількість акціонерів дає компанії можливість бути більш незалежною та мати певну свободу дій у прийнятті ключових рішень.

Абсолютно протилежну ситуацію можна спостерігати у компанії «Hershey». Так як ця компанія представлена на фондовій біржі, це означає, що певну кількість акцій можуть придбати абсолютно кожен бажаючий. Проте, у публічному доступі знаходяться лише звичайні акції, що створюють більшу частину статутного капіталу підприємства. На 12 травня 2020 року всі прості акції розділені між 25 253 акціонерів [43].

Розглянувши результати отримані у другому розділі, щодо акціонерів та їх часток у капіталі в компанії «Hershey», можна побачити дані, які абсолютно відрізняються від «Київська кондитерська фабрика «Рошен» за своєю структурою. Прості акції розділилися між десятима компаніями, що мають більше 1% акцій і

становить лише близько 35% від всіх простих акцій та іншими юридичними та фізичними особами (в тому числі директорів) які мають менше 1% акцій, кількість яких дуже велика (рис 3.2.).

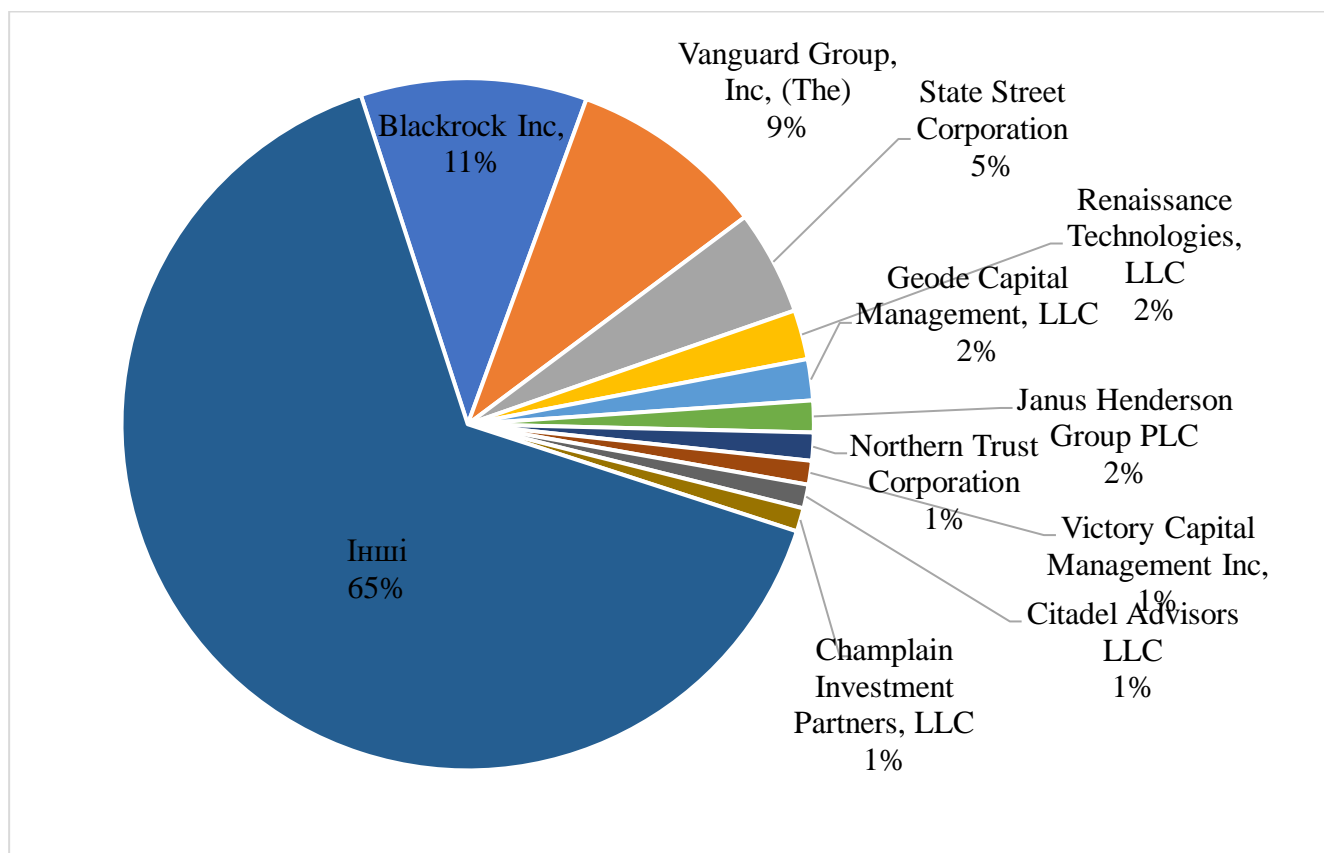

Рисунок 3.2 – Власники простих акцій компанії «Hershey»

Джерело: Складено автором на основі Proxy Statement від 30 грудня 2020 року [43]

Як вже зазначалося, на даному підприємстві існує розподіл акцій на дві категорії, звичайні та акції класу В. Щодо акцій класу В, то у компанії «Hershey» є лише 6 акціонерів у власності яких є дані акції, проте саме «Hershey Trust Company» володіє 99,9% цих акцій. Кількість таких акцій значно менша ніж звичайних акцій та їх неможливо купити на біржі. Головною причиною того, що вони не котируються на біржі це те, що вони створені для залучення стратегічних партнерів, бо мають на одну акцію 10 голосів, що дає більше впливу при прийнятті важливих рішень на зборах акціонерів. Проте, даний вид акцій має меншу дохідність, що не заважає залучати нових акціонерів адже вони мають більше можливостей для прийняття стратегічних рішень для підприємства. У цей час, звичайні акції мають більшу дохідність та лише один голос на акцію, що зменшує

вплив у прийнятті певних рішень. Даний вид акцій більш популярний серед тих акціонерів, які прагнуть отримати лише фінансові вигоди.

Як ми бачимо, відмінність у організаційно-правових формах підприємства впливає не лише на формування статутного капіталу, а й на його управління.

Статутний капітал основне джерело для розвитку підприємства, для переоснащення, розробки нових видів продукції, вихід на нові ринки. Але залучення нового капіталу несе в собі ризик втрати можливості на 100% керувати підприємством одноосібно або групою засновників, а отже вимагає дуже ґрунтовного та сконцентованого підходу до управління статутним капіталом. В цілому існує два основних підходи в його управлінні.

Перший варіант - це органічне зростання, коли частина або весь прибуток, замість виплати дивідендів, направляється до статутного фонду та використовується для розвитку підприємства. Цей варіант використовує більшість українських підприємств. І тут є декілька причин: перша це не бажання, або відсутність у акціонерів фінансових ресурсів для додаткових внесків, а друге це не бажання частково або повністю втрачати контроль над підприємством.

Другий варіант - це використання всього наявного інструментарію для задоволення підприємства у додатковому капіталі. Цей варіант використовується у розвинутих країнах із розвиненим фондовим ринком.

Управління статутним капіталом це перш за все фокусування на меті залучення додаткового капіталу та визначення потенційної групи інвесторів.

Так, якщо мета компанії переобладнати підприємство або отримати оборотний капітал, то нам слід направити свій фокус на портфельних інвесторів. Такі інвестори не прагнуть управляти компанією, але вони дуже зацікавлені в отриманні дивідендів. Здійснюючи мету портфельних інвесторів та використовуючи різні інструменти, перш за все різні види акцій, можна залишити керівництво або значний вплив на підприємство при цьому поступившись часткою в прибутку.

Але, якщо мета компанії отримати новітні технології або вийти на нові ринки, то в такому випадку без стратегічного інвестора не обійтись. При цьому слід бути готовими втратити частину контролю в управлінні підприємством.

Цей підхід часто використовують глобальні корпорації для виходу на менш розвинуті та нові ринки. Україна є цікавим об'єктом для таких корпорацій у різних сферах життєдіяльності, особливо у агропромисловому секторі, харчовій та переробній галузі, металургії, машинобудуванні та енергетиці.

Перший варіант, на жаль, дуже рідко використовується на нашому ринку і перш за все через відсутність розвинутого фондового ринку, відсутність внутрішніх портфельних інвесторів, таких як страхові компанії та пенсійні фонди, що не мають достатньо ресурсів та компетенцій для інвестування в капітал підприємств, а також через недовіру іноземних інвесторів до порядності керівників та власників українських підприємств, що вже не раз було підтверджено гучними банкрутствами компаній, які залучали кошти у іноземних інвесторів шляхом проведення IPO на іноземних біржах.

Виходячи з цього порівняльного дослідження можна зробити висновок, що підхід до залучення коштів до статутного капіталу є різним та залежить від багатьох факторів, перш за все від організаційно-правової форми підприємства. Також дуже важливим є те, що завдяки певним інструментам можна досягти балансу у процесі ефективного залучення капіталу та правами на керування компанією.

Так як, підхід до формування статутного капіталу є дуже важливим процесом на підприємстві, було вирішено провести додаткове дослідження побудувавши регресійну модель яка допомагає зрозуміти на скільки сильно статутний капітал впливає на прибуток підприємства.

3.2 Моделювання впливу факторів на чистий прибуток підприємств

Так як, показник прибутковості компанії є чи не одним із найважливіших для аналізу роботи підприємства, було прийнято рішення дослідити чинники, що

впливають на чистий дохід українських та міжнародних компанії окремо. Для цього було побудовано дві моделі панельних даних на базі програмного забезпечення «EViews 8».

Об'єктом дослідження було обрано статутний капітал підприємств, що займаються виробництвом кондитерської продукції в Україні та світі.

Метою дослідження є визначення впливу розміру статутного капіталу, а також інших змінних, а саме поточної кредиторської заборгованості, іншої поточної заборгованості та додаткового капіталу на чистий прибуток компанії.

Було висунуто наступні **початкові гіпотези**:

1. Чистий прибуток компанії прямо залежить від розміру статутного капіталу. Оскільки статутний капітал може виступати у ролі основного інструменту для залучення фінансових ресурсів для підприємства, що у свою чергу може позитивно впливати на розміри чистого прибутку компанії.

2. Чистий прибуток підприємства прямо залежить від розміру додаткового капіталу. Незважаючи на те, що додатковий внесений капітал безпосередньо не сприяє збільшенню чистого прибутку, але може призвести до його збільшення в довгостроковій перспективі. І оскільки додатковий внесений капітал - це сума власного капіталу, доступна для зростання фонду, то таке розширення, як правило, призводить до збільшення чистого прибутку в довгостроковій перспективі.

3. Чистий прибуток компанії прямо залежить від розміру поточної кредиторської заборгованості та інших поточних зобов'язань. Оскільки одним із факторів, що можуть збільшити прибуток є зменшення операційних витрат. До операційних витрат належать оренда, витрати на маркетинг, фонд оплати праці, страхування, витрати на дослідження та розробки, які в свою чергу відображаються у поточних зобов'язаннях підприємства. Отже можна припустити про обернений вплив на чистий прибуток.

Характеристика інформаційної бази.

Як було вже зазначено, нижче буде представлено дві моделі тому слід розглянути характеристику інформаційної бази кожної.

Для першої моделі, усі незалежні змінні, а саме поточна кредиторська заборгованість, інша поточна заборгованість та додатковий та статутний капітали були взяті з інформаційного ресурсу Stock market infrastructure development agency of Ukraine (SMIDA) [27]. Було обрано 9 компаній, що виробляють кондитерські вироби, а саме "Київська кондитерська фабрика "Рошен", АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч», ПрАТ "Кондитерська фабрика "АВК", ПрАТ «ВИРОБНИЧЕ «ОБ'ЄДНАННЯ «КОНТИ», ПрАТ "ХАРКІВСЬКА БІСКВІТНА ФАБРИКА", ПрАТ „Кондитерська фабрика „Лагода”, ПрАТ "Монделіс Україна", ПрАТ "Кременчуцька кондитерська фабрика "Рошен" та ПрАТ "Маріупольська кондитерська фабрика "Рошен". Для отримання необхідних значень, було проаналізовано баланси відповідних підприємств у період з 2002 року по 2019 рік. Значення чистого прибутку відповідних компаній, так само, було взято з даного інформаційного ресурсу проте зі звіту про фінансовий стан підприємства за той самий період.

Переходячи до другої моделі, усі змінні було взято з інтернет ресурсу MarketWatch [44], що надає фінансову інформацію про емітентів цінних паперів. Було обрано чотири компанії, а саме Hershey Co., General Mills Inc., Kellogg Co. та Tootsie Roll Industries Inc.. Для отримання значень змінних було проаналізовано так звані SEC filings - це нормативні документи, які компанії та емітенти цінних паперів повинні регулярно подавати до Комісії з цінних паперів та бірж (SEC), в період з 2000 року по 2020 рік.

Специфікація моделі. Українські компанії.

Залежна змінна – NET_INCOME – чистий прибуток компанії відповідно до звітів про фінансовий стан підприємства.

Незалежні змінні:

1. CURRENT_ACCOUNTS_PAYABLE – Поточна кредиторська заборгованість, тис. грн.;

2. OTHER_CURRENT_DEBT – Інші поточні зобов'язання, тис. грн.;

3. ADDITIONAL_CAPITAL – Додатковий капітал, тис. грн.;

4. SHAREHOLDERS_EQUITY – Статутний капітал, тис. грн..

Загальне рівняння регресії має наступний вигляд:

$$\text{NET_INCOME} = C(1) + C(2)*\text{CURRENT_ACCOUNTS_PAYABLE} + \\ C(3)*\text{OTHER_CURRENT_DEBT} + C(4)*\text{ADDITIONAL_CAPITAL} + \\ C(5)*\text{SHAREHOLDERS_EQUITY}$$

Аналіз результатів моделювання.

На основі зібраних даних було побудовано регресійну модель. Результати моделювання зображені на рис. 3.3. В результаті оцінки впливу факторів на залежну змінну регресійне рівняння має наступний вигляд:

$$\text{NET_INCOME} = -21340.8315201 + 0.439713596156*\text{CURRENT_ACCOUNTS_PAYABLE} - \\ 0.29839505503*\text{OTHER_CURRENT_DEBT} + 1.21630147707*\text{ADDITIONAL_CAPITAL} - \\ 0.126943469075*\text{SHAREHOLDERS_EQUITY}$$

Dependent Variable: NET_INCOME				
Method: Panel Least Squares				
Date: 04/12/21 Time: 14:31				
Sample: 2002 2019				
Periods included: 16				
Cross-sections included: 9				
Total panel (unbalanced) observations: 123				
Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	-21340.83	13180.66	-1.619102	0.1081
CURRENT_ACCOUNTS_PAYABLE	0.439714	0.032688	13.45191	0.0000
OTHER_CURRENT_DEBT	-0.298395	0.123494	-2.416269	0.0172
ADDITIONAL_CAPITAL	1.216301	0.280581	4.334940	0.0000
SHAREHOLDERS_EQUITY	-0.126943	0.180747	-0.702328	0.4839
R-squared	0.639533	Mean dependent var	52805.41	
Adjusted R-squared	0.627314	S.D. dependent var	144236.0	
S.E. of regression	88053.26	Akaike info criterion	25.64907	
Sum squared resid	9.15E+11	Schwarz criterion	25.76339	
Log likelihood	-1572.418	Hannan-Quinn criter.	25.69551	
F-statistic	52.33828	Durbin-Watson stat	1.424168	
Prob(F-statistic)	0.000000			

Рисунок 3.3 – Результати моделювання

Джерело: складено автором на основі

Попередній діагностичний аналіз показує, що всі параметри моделі, крім статутного капіталу - SHAREHOLDERS_EQUITY, є статистично значимі за t-критерієм Ст'юдента.

Оскільки для статутного капіталу значення ймовірності t-критерію більше за 0,1 (10 %) – 0,48, то треба виключити з моделі цей показник. Після переоцінки моделі (рис. 3.4), прибравши SHAREHOLDERS_EQUITY, отримуємо наступне регресійне рівняння:

$$\text{NET_INCOME} = -26702.7516908 + 0.440721628671 * \text{CURRENT_ACCOUNTS_PAYABLE} - 0.307019935101 * \text{OTHER_CURRENT_DEBT} + 1.24123580846 * \text{ADDITIONAL_CAPITAL}$$

Dependent Variable: NET_INCOME
Method: Panel Least Squares
Date: 04/12/21 Time: 14:32
Sample: 2002 2019
Periods included: 16
Cross-sections included: 9
Total panel (unbalanced) observations: 123

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	-26702.75	10721.60	-2.490557	0.0141
CURRENT_ACCOUNTS_PAYABLE	0.440722	0.032587	13.52459	0.0000
OTHER_CURRENT_DEBT	-0.307020	0.122620	-2.503830	0.0136
ADDITIONAL_CAPITAL	1.241236	0.277733	4.469177	0.0000
R-squared	0.638026	Mean dependent var	52805.41	
Adjusted R-squared	0.628901	S.D. dependent var	144236.0	
S.E. of regression	87865.58	Akaike info criterion	25.63698	
Sum squared resid	9.19E+11	Schwarz criterion	25.72844	
Log likelihood	-1572.675	Hannan-Quinn criter.	25.67413	
F-statistic	69.91768	Durbin-Watson stat	1.425871	
Prob(F-statistic)	0.000000			

Рисунок 3.4 – Результати моделювання

Джерело: складено автором на основі

Отримане рівняння дає можливість зробити висновки щодо впливів факторів на залежну змінну. Отже, ми маємо можливість співставити отримані результати з початковими гіпотезами:

1. Після побудови першої модель, результати показали що змінна статутний капітал не є значимою змінною для нашої моделі. Звідси робимо висновок, що наша гіпотеза про пряму залежність між чистим прибутком та статутним капіталом для

українських підприємств не підтвердилась. Це можна пояснити тим, що власники та акціонери компаній в Україні не розглядають збільшення статутного капіталу як залучення додаткових фінансових ресурсів тому це не може впливати на розмір чистого прибутку.

2. Зростання додаткового капіталу на 1% спричиняє зростанню чистого прибутку на 1,24%. Отже, наша гіпотеза про їх пряму залежність підтвердилась.

3. Зростання поточної кредиторської заборгованості на 1% спричиняє зростанню чистого прибутку на 0,44%. Отже, наша гіпотеза про їх обернену залежність не підтвердилась. Це можна пояснити тим, що суб'єкти господарювання використовують поточну кредиторську заборгованість як можливість збільшити обсяги грошових коштів. Компанії можуть спробувати подовжити терміни або час, необхідний для погашення кредиторської заборгованості перед постачальниками, як спосіб посилити свій грошовий потік у короткостроковій перспективі, що в свою чергу буде позитивно впливати на розмір чистого прибутку.

4. Зростання інших поточних зобов'язання на 1% спричиняє зменшенню чистого прибутку на 0,30%. Отже, наша гіпотеза про їх обернену залежність підтвердилась.

Діагностика моделі.

Виходячи з результатів, що були отримані після виключення з моделі статистично не значимої змінної, видно що усі іншу змінні є значимими, адже їх значення ймовірності t-критерію менше за 0,1. Ступінь пояснення зміни залежної змінної незалежними визначаємо за значенням коефіцієнта детермінації. Чистий прибуток пояснена на 63,8%. Зважений коефіцієнт детермінації – 62,9%.

Оскільки значення p-value t-статистики не перевищують 0,1, ми можемо з імовірністю 90% відхилити гіпотезу про незначущість незалежних змінних. Оскільки значення p-value f-статистики дорівнює 0, можемо зробити висновок, що незалежні змінні є значущими разом.

Для перевірки наявності автокореляції залишків моделі треба розглянути критерій Дарбіна-Ватсона. В отриманій моделі значення складає 1,425. Для

отримання висновків необхідно здійснити процедуру оцінки зон автокореляції для моделі. Для цього у таблиці статистики Дарбіна-Ватсона для рівня значимості (90 % або 0,01) знаходимо критичні значення для наявної кількості незалежних змінних та спостережень: $dl=1,414$; $du=1,604$. Після цього будемо графік зон тестування автокореляції першого порядку за тестом Дарбіна-Ватсона. Значення оцінки потрапляє в зону невизначеності.

Оскільки всі параметри моделі при факторах є статистично значимими, а коефіцієнт кореляції є задовільним, то можна зробити висновок про відсутність мультиколінеарності в моделі. Для цього було побудовано кореляційну матрицю (рис. 3.5).

Correlation			
	ADDITIONA...	CURRENT...	OTHER C...
ADDITIONA...	1.000000	-0.062897	-0.095415
CURRENT...	-0.062897	1.000000	-0.061106
OTHER_C...	-0.095415	-0.061106	1.000000

Рисунок 3.5 – Кореляційна матриця змінних моделі

Джерело: складено автором на основі

Як бачимо з рис. 3.5, сильні зв'язки (більші за 0,8) між змінними відсутні. Отже, робимо висновок про відсутність проблеми мультиколінеарності.

Проводимо тестування Жарка-Бера на нормальність розподілу залишків моделі. Результати тестування зображені на рис. 3.6.

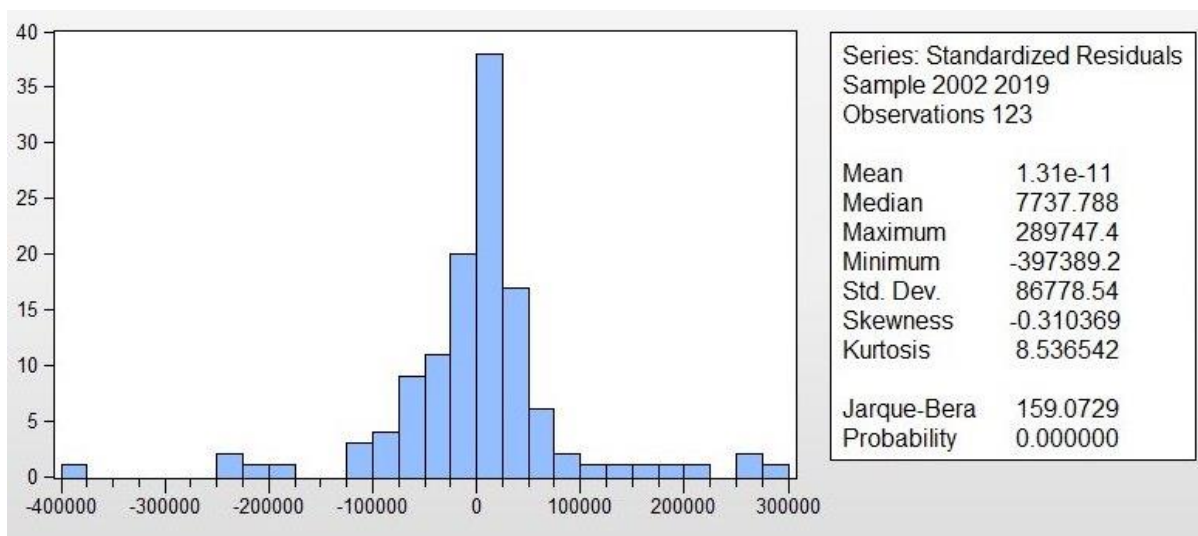

Рисунок 3.6 – Результати тестування Жарка-Бера

Джерело: складено автором на основі

Нульова гіпотеза за тестом Жарка-Бера – нормальність розподілу залишків моделі. Оскільки p-value за тестуванням не перевищує 0,05 – то ми маємо підстави відхилити цю гіпотезу, отже залишки не нормально розподілені. Дуже важливо зазначити, що порушення цього припущення спостерігається часто, особливо для досить невеликих вибірок. Тому отриманий результат можна пояснити не достатньою кількістю спостережень.

Специфікація моделі. Міжнародні компанії.

Щодо специфікації, то дана модель має точно такі ж незалежні змінні, а також залежну змінну, як і в попередній моделі. Не змінним залишається і регресійне рівняння та має вигляд:

$$\begin{aligned} \text{NET_INCOME} = & C(1) + C(2)*\text{CURRENT_ACCOUNTS_PAYABLE} + \\ & C(3)*\text{OTHER_CURRENT_DEBT} + C(4)*\text{ADDITIONAL_CAPITAL} + \\ & C(5)*\text{SHAREHOLDERS_EQUITY} \end{aligned}$$

Аналіз результатів моделювання.

На основі зібраних даних було побудовано регресійну модель. Результати моделювання зображені на рис. 3.7. В результаті оцінки впливу факторів на залежну змінну регресійне рівняння має наступний вигляд:

$$\begin{aligned} \text{NET_INCOME} = & -106.076448674 + 0.238742121857*\text{CURRENT_ACCOUNTS_PAYABLE} + \\ & 0.581674163625*\text{OTHER_CURRENT_DEBT} + 0.359433170059*\text{ADDITIONAL_CAPITAL} + \\ & 0.455768976703*\text{SHAREHOLDERS_EQUITY} \end{aligned}$$

Dependent Variable: NET_INCOME
 Method: Panel Least Squares
 Date: 04/12/21 Time: 14:03
 Sample: 2000 2020
 Periods included: 21
 Cross-sections included: 4
 Total panel (balanced) observations: 84

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	-106.0764	54.93132	-1.931074	0.0571
CURRENT_ACCOUNTS_PAYABLE	0.238742	0.062572	3.815493	0.0003
OTHER_CURRENT_DEBT	0.581674	0.074080	7.851970	0.0000
ADDITIONAL_CAPITAL	0.359433	0.075071	4.787880	0.0000
SHAREHOLDERS_EQUITY	0.455769	0.177409	2.569024	0.0121
R-squared	0.854590	Mean dependent var	561.3506	
Adjusted R-squared	0.847227	S.D. dependent var	598.0697	
S.E. of regression	233.7623	Akaike info criterion	13.80417	
Sum squared resid	4316940.	Schwarz criterion	13.94886	
Log likelihood	-574.7749	Hannan-Quinn criter.	13.86233	
F-statistic	116.0728	Durbin-Watson stat	1.996328	
Prob(F-statistic)	0.000000			

Рисунок 3.7 – Результати моделювання

Джерело: складено автором на основі

Отримане рівняння дає можливість зробити висновки щодо впливів факторів на залежну змінну. Отже, ми маємо можливість співставити отримані результати з початковими гіпотезами:

1. Зростання статутного капіталу на 1% спричиняє зростання чистого прибутку на 0,45%. Отже, наша гіпотеза про їх пряму залежність підтвердилась.
2. Зростання додаткового капіталу на 1% спричиняє зростання чистого прибутку на 0,36%. Отже, наша гіпотеза про їх пряму залежність підтвердилась.
3. Зростання інших поточних зобов'язання та поточної кредиторської заборгованості на 1% спричиняє зростання чистого прибутку на 0,58% та 0,23% відповідно. Отже, наша гіпотеза про їх обернену залежність не підтвердилась. Це можна пояснити тим, що скоріше за все початкова гіпотеза була не вірна і компанії використовують поточні зобов'язання як спосіб збільшити свій грошовий потік, що в свою чергу позитивно впливає на чистий прибуток.

Діагностика моделі.

Перш за все, варто зазначити, що для цієї моделі було обрано та проведено ті самі тести що і для попередньої, з метою подальшого порівняння та формування

відповідних висновків. Отримані результати показують, що абсолютно усі незалежні змінні є значимими, адже їх значення ймовірності t-критерію менше за 0,1, а отже не має необхідності виключати змінні з моделі. Ступінь пояснення зміни залежної змінної незалежними визначаємо за значенням коефіцієнта детермінації. Чистий прибуток пояснена на 85,5%. Зважений коефіцієнт детермінації – 84,7%.

Оскільки значення p-value t-статистики не перевищують 0,1, ми можемо з імовірністю 90% відхилити гіпотезу про незначущість незалежних змінних. Оскільки значення p-value f-статистики дорівнює 0, можемо зробити висновок, що незалежні змінні є значущими разом.

Для перевірки наявності автокореляції залишків моделі треба розглянути критерій Дарбіна-Ватсона. В отриманій моделі значення складає 1,9. Для отримання висновків необхідно здійснити процедуру оцінки зон автокореляції для моделі. Для цього у таблиці статистики Дарбіна-Ватсона для рівня значимості (90 % або 0,01) знаходимо критичні значення для наявної кількості незалежних змінних та спостережень: $dl=1,411$; $du=1,603$. Після цього будуюмо графік зон тестування автокореляції першого порядку за тестом Дарбіна-Ватсона. Значення оцінки потрапляє в зону відсутньої автокореляції, отже це класичне припущення справджується для побудованої моделі.

Оскільки всі параметри моделі при факторах є статистично значимими, а коефіцієнт кореляції є задовільним, то можна зробити висновок про відсутність мультиколінеарності в моделі. Для цього було побудовано кореляційну матрицю (рис. 3.8).

Correlation				
	CURRENT...	ADDITIONA...	OTHER_C...	SHAREHO...
CURRENT...	1.000000	0.530123	0.775402	0.007487
ADDITIONA...	0.530123	1.000000	0.460960	-0.137853
OTHER_C...	0.775402	0.460960	1.000000	0.039010
SHAREHO...	0.007487	-0.137853	0.039010	1.000000

Рисунок 3.8 – Кореляційна матриця змінних моделі

Джерело: складено автором на основі

Як бачимо з рис. 3.6, сильні зв'язки (більші за 0,8) між змінними відсутні. Отже, робимо висновок про відсутність проблеми мультиколінеарності.

Проводимо тестування Жарка-Бера на нормальність розподілу залишків моделі. Результати тестування зображені на рис. 3.9.

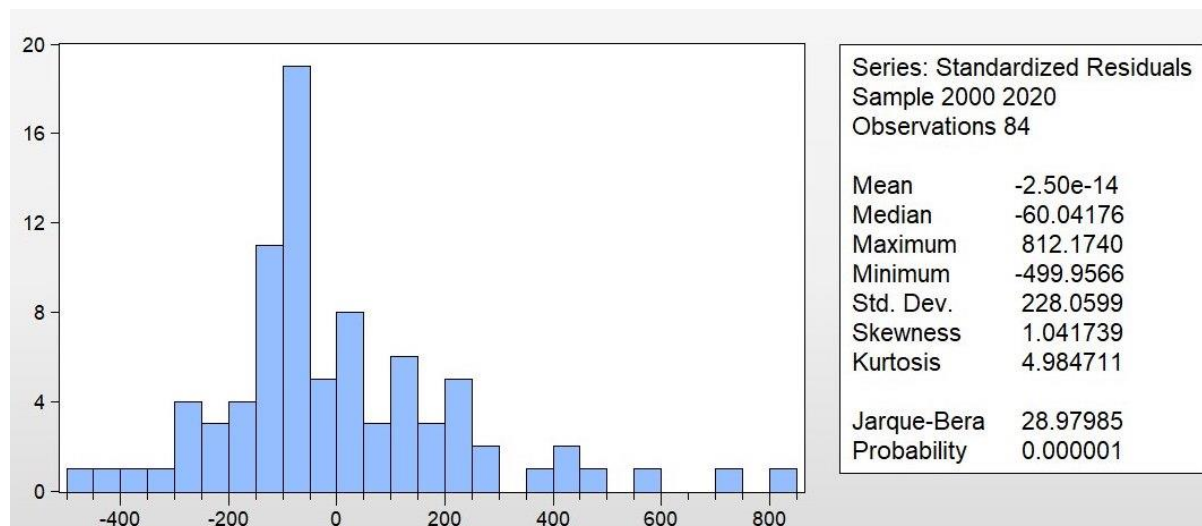

Рисунок 3.9 – Результати тестування Жарка-Бера

Джерело: складено автором на основі

Нульова гіпотеза за тестом Жарка-Бера – нормальність розподілу залишків моделі. Оскільки p-value за тестуванням не перевищує 0,05 – то ми маємо підстави відхилити цю гіпотезу, отже залишки не нормально розподілені. Дана модель також має проблеми з розподілом залишків, тому можна припустити що причини такого результату є схожі, а саме – не достатня кількість спостережень.

Висновки.

Отже, проведене моделювання для українських компаній підтвердило наявність залежності між залежною змінною та досліджуваними факторами, окрім статутного капіталу що одразу відхиляє запропоновану гіпотезу та мету даного дослідження. Проте, було визначено, інші змінні що так чи інакше впливають на розмір чистого прибутку. Чистий прибуток прямо залежить від додаткового капіталу та поточної кредиторської заборгованості, а також обернено залежить від інших поточних зобов'язань.

Щодо проведення моделювання для міжнародних компаній, то результати підтвердили наявність залежності між залежною змінною та досліджуваними факторами. Так, чистий прибуток компанії прямо залежить від додаткового капіталу, статутного капіталу, поточної кредиторської заборгованості, а також від інших поточних зобов'язань.

Тож, враховуючи мету дослідження, можна сказати про те, що розмір статутного капіталу для українських компаній не впливає на розмір чистого прибутку, в той час як для міжнародних компаній чистий прибуток на пряму залежить від статутного капіталу.

3.3 Вдосконалення управління статутним капіталом

З попереднього підпункту зрозуміло, що управління статутним капіталом є чи не одним з найважливіших процесів на підприємстві тому питання його вдосконалення є не менш важливим. Загалом існує два основних підходи до управління статутним капіталом: більш консервативний, коли акціонерами є невелика кількість осіб та більш глобалізований, коли акції компанію котируються на міжнародних фондових ринках. Перед тим як провести дослідження формування статутного капіталу та його вплив на чистий прибуток, було висунуто припущення щодо того, що одним із методів покращення управлінням статутним капіталом для українських компаній може бути вихід на міжнародні фондові майданчики шляхом проведення IPO, проте отримані результати з моделі показали, що дана зміна не просто не впливає на розмір чистого прибутку, а більше того вона є не значимою у цій моделі. В той же час як у моделі з міжнародними компаніями, статутний капітал, навпаки, досить сильно впливає на чистий прибуток підприємства.

Припущення щодо проведення IPO, як наступний крок для покращення управлінням статутним капіталом, базувалося на двох елементах. По-перше, як вже зазначалося, чотири українських компанії представлені у світовому рейтингу Global Top - 100 Candy Companies, де більшість компаній є публічними. Отже,

можна припустити, що саме розміщення акцій на міжнародному фондовому ринку, може допомогти покращити позиції у світовому рейтингу. По-друге, головною метою проведення IPO в цілому є залучення великої кількості фінансового капіталу на довгостроковий період, що є необхідним для кожного підприємства. Залучений фінансовий капітал може бути використаним у багатьох напрямках, таких як побудова нової виробничої лінії, модернізація виробництва, розробка нових продуктів та багато іншого. Виходячи з вище зазначеної інформації, можна зробити висновки про те, що проведення IPO є непоганим рішенням для підприємства через низку позитивних фактів. Проте, повертаючись до результатів побудованої моделі, можна побачити, що такий варіант розвитку подій не релевантний для українських компаній, адже статутний капітал не впливає на розміри чистого прибутку компанії.

Підсумовуючи, можна сказати, що вихід на міжнародні майданчики, шляхом проведення IPO в українських реаліях, скоріше за все не є оптимальним варіантом для розвитку та не є необхідним саме для українських підприємств на сьогоднішній день. Такі результати можуть бути спричинені багатьма факторами, серед основних це особливості українського ринку, економіки та підприємницької діяльності загалом. Ще одним фактором непопулярності даного інструменту для залучення коштів може бути складність проведення даного процесу. Невдалий досвід виходу українських компаній на IPO показав, що даний інструмент залучення капіталу не є ефективним для українських компаній, адже з 28 українських компаній що виходили на IPO за всю історію незалежної України лише декілька мали позитивний досвід. Серед основних факторів, що стримують вітчизняних підприємств виходити на міжнародні майданчики є те, що емітент має зробити свою компанію максимально прозорою та зрозумілою для майбутніх інвесторів. Дуже важливим є і те, що дану відкритість треба підтримувати завжди, адже після розміщення акцій на біржі, ціна на них може змінюватися щодня. Якщо компанія виглядає привабливою для інвестора, то попит на її акції перевищує пропозицію, тим самим визиває підвищення ціни. Також, перешкодою можуть бути тривала підготовка до IPO (2–3 роки), відкриття інформації, низький рівень

корпоративного управління, недосконалість існуючого законодавства та перешкоди зі сторони держави [45].

На сьогоднішній момент українські компанії повністю фінансуються внутрішніми інвесторами, при цьому займаючи непогані місця у міжнародних рейтингах. Така тенденція може протриматися ще певний період часу, проте рано чи пізно настане момент коли внутрішнього фінансування буде просто не вистачати для нарощування виробничих можливостей компаній. У цій ситуації одним з найбільш вигідних варіантів є публічне розміщення акцій. Виходячи з цього, варто вже зараз починати робити кроки на шляху до цього процесу, адже він потребує довгої та клопіткої праці. У цьому контексті слід зазначити перші кроки які має зробити підприємство, що прагне через 3-5 років стати публічною.

Першим і напевно основним є відкриття інформації. Підприємство має розуміти, що після емісії акцій основним запитом від акціонерів буде збереження повної прозорості. Для вітчизняних підприємців цей процес є дуже складним і тривалим, адже він передбачає проведення цілої низки процедур, серед яких впровадження єдиної системи бюджетування та ведення бухгалтерського обліку, розкриття повної структури підприємства, забезпечення вільного доступу до фінансової інформації, проведення зовнішнього аудиту та багато іншого.

З іншого боку, держава також може допомогти українським підприємствам на шляху вдосконалення методів управління статутним капіталом. Одним із варіантів може бути збільшення мінімального розміру статутного капіталу підприємства. Це у свою чергу, може виступити у ролі каталізатора для менеджменту компанії на шляху пошуку нових джерел залучення капіталу. Ще одним кроком зі сторони держави може бути фокусування на розвитку національної фондової біржі. Це дасть можливість залучити кошти серед локальних інвесторів для тих компаній, які ще тільки розвиваються та не можуть зробити випуск акцій на міжнародних майданчиках через певні ліміти та обмеження. Останнім кроком може стати розгляд існуючих законодавчих актів, що регулюють даний процес з метою їх поліпшення.

Загалом, вихід на IPO як процес вдосконалення управління статутним капіталом, може принести достатньо позитивних наслідків не лише для підприємств, у вигляді довгострокових фінансових ресурсів, а й для держави. Наприклад, активний розвиток фондової біржі приведе до розвитку економіки країни в цілому, також це дасть змогу населенню альтернативний варіант накопичення заощаджень.

Отже, незважаючи на те, що на сьогоднішній момент проведення IPO для українських компаній не є доцільним через низку причин, цей метод вдосконалення управління статутним капіталом є досить цікавим та перспективним, що зможе принести значну кількість фінансового капіталу для нарощування виробничих можливостей підприємства, а також може спричинити стрімкий розвиток економічного стану країни.

ВИСНОВКИ

Підводячи підсумки результатів даної роботи є декілька пунктів на яких хотілося б сконцентруватися та виділити як основні елементи дослідження. Перш за все, статутний капітал – це сума внесків учасників або акціонерів, яка зафіксована у статутних документах. Статутний капітал є однією з ключових частин власного капіталу та виконує життєво важливі функції для підприємства. Він відіграє дуже важливу роль не лише для нового підприємства, а й для вже існуючого. У першому випадку без нього не можливе буде створення та існування компанії так як статутний капітал є одним із першочергових пунктів на етапі реєстрації компанії. У другому випадку це той грошовий фонд що дає можливість розширювати підприємство та збільшувати виробничі потужності компанії. Порядок його формування суттєво відрізняється в залежності від організаційно-правової форми підприємства. Зважаючи на це, сума мінімального розміру статутного капіталу зазначена у Законі України та формується на основі мінімальних заробітних плат.

По-друге, дослідження власного капіталу ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» показало певні проблеми з резервним капіталом підприємства. Також, у ході дослідження, було виявлено значне збільшення статутного капіталу підприємства майже в 3 рази у 2019 році шляхом внесення цих коштів вже існуючого акціонера. Окрім цього у 2020 році також було здійснено поповнення статутного капіталу тим самим акціонером на суму 1 000 000 000 грн. При подальшому дослідженні надходженні цих коштів було виявлено ще низка компаній (остання зареєстрована на Кіпрі), кожна з яких повністю або частково є власницею наступної. Через таку складну структуру власності не можливо точно сказати де саме вперше з'явилися ці кошти, що надійшли до статутного капіталу підприємства «Київська кондитерська фабрика «Рошен».

Дослідження власного капіталу компанії «Hershey» показало досить непогані показники, що можуть свідчити про гарний фінансовий стан компанії. Щодо

статутного капіталу, то він формується за допомогою двох інструментів, які не дають змогу втратити контроль над компанією при залученні нових коштів для подальшого розвитку компанії та виходу на нові ринки.

По-третє, управління статутним капіталом є надзвичайно важливим, адже саме завдяки ньому можна створювати умови для динамічного розвитку компанії. Більшість українських компаній використовують принцип так званого органічного зростання без залучення нових акціонерів. Однією з причин такого є небажання втрачати вплив на підприємство. У той час як міжнародні компанії використовують усі можливі інструменти для залучення коштів.

По-четверте, побудована регресійна модель показала відсутність впливу статутного капіталу на розміри чистого прибутку підприємства. Це в свою чергу дало можливість сформулювати варіанти для подальшого вдосконалення управління статутним капіталом. IPO є одним з найбільш перспективних, адже за його допомоги можна залучити довгостроковий фінансовий капітал, що необхідний кожному підприємству. Проте, в сьогоденних умовах, даний інструмент не користується популярністю серед українських бізнесменів через низку проблем.

Отже, зважаючи на все те, що було написано вище, українські компанії мають дуже багато потенціалу і як тільки бажання розвитку та виходів на нові ринки буде вище ніж наявність впливу та особистих прибутків, міжнародні компанії та інвестори вкладатимуть гроші, стаючи акціонерами та збільшуючи статутний капітал наших компаній, що при правильному управлінні приведе до розвитку підприємства і країні в цілому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кадацька А. М. Сутність власного капіталу підприємства / А. М. Кадацька // Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія : Економіка і менеджмент. - 2014. - Вип. 4. - С. 153-156.
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>
3. Горбатенко А.А. Особливості формування власних фінансових ресурсів підприємств в Україні. Економічний вісник Переяслав-Хмельницького ДПУ імені Григорія Сковороди. 2010. Вип. 15/1. С. 195—201.
4. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник / за ред. Ф.Ф. Бутинця. 8-е вид., доп. і перероб. Житомир: Рута, 2009. 912 с.
5. Садовська І. Б. Бухгалтерський облік: навч. посіб. / Садовська І. Б., Божидарнік Т. В., Нагірська К. Є. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 688 с.
6. Погрішук Г. Б., Волощук Р. Є. Власний капітал підприємства: сутність і особливості формування в Україні //Економіка та держава. – 2020. – №. 7. – С. 16-23.
7. Бутинець Ю. Ф. Особливості проведення аудиту операцій зі статутним капіталом / Ю. Ф. Бутинець. – Вісник ЖІТІ: екон. науки. – 2002. – No 20. – С. 42–48.
8. Алборов Р. А. Аудит учредительных документов, видов деятельности и формирования уставного капитала организации / Р. А. Алборов // Экономика сельскохозяйственных перерабатывающих предприятий. – 2000. – No 3. – С. 25–29.
9. Цивільний кодекс України: Стаття 155 пункт 1. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

10. Корпоративне управління: Підручник. Затверджено МОН / Мальська М.П. — К., 2012. — 348 с., тв. пал., (ст. 14 пр.).
11. Варичева Р. В. Власний капітал: Функціональний підхід до трактування сутності, напрями класифікації у вітчизняній та зарубіжній практиці – 2011., 38
12. Хорт Ю. В. Функції статутного капіталу за законодавством України. – 2009.
13. Воловик О.А. Господарсько-правове забезпечення корпоративних інтересів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.04 «Господарське право; господарсько-процесуальне право» / О.А. Воловик. — Донецьк, 2005. — С. 10.
14. Костова Н. І. Функції статутного капіталу акціонерних товариств / Н. І. Костова // Актуальні проблеми держави і права. - 2012. - Вип. 68. - С. 353-359.
15. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення процедури започаткування підприємництва» від 16.11.2017.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-19>
16. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців» від 15.05.03 р. № 755-IV. URL: <http://www.zakon2.rada.gov.ua/laws/show/755-15>.
17. Закон України «Про господарські товариства» від 19 вересня 1991 року, №1577-XX (із змінами та доповненнями) // Відомості Верховної Ради (ВВР), 1991. - № 49, ст.683.
18. Г.Г. Кірейцев, Житомир: «Фінансовий менеджмент ЖІТІ», 2001. – 440 с.
19. Закон України від 06.02.2018 «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» № 2275-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19/conv#Text>
20. Закон України від 07.12.2000 № 2121-III "Про банки і банківську діяльність". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14/stru/paran925>
21. Терещенко О.О. Навч. посібник. «Фінансова діяльність суб'єктів господарювання» — К.: КНЕУ, 2003. — 554 с.

22. Сервіс для визначення кодів видів економічної діяльності за КВЕД-2005 та КВЕД-2010. URL: http://kved.ukrstat.gov.ua/KVED2010/kv10_i.html
23. Офіційний сайт: Державна служба статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua
24. Інтернет-інформаційне агентство «Research Markets». URL: <https://www.researchandmarkets.com/research/fx9cdm/confectioneries?w=4>
25. Офіційний сайт «International trade centre». URL: <https://www.intracen.org>
26. Офіційний сайт «Candy industry». URL: <https://www.candyindustry.com/2020/global-top-100-candy-companies>
27. Офіційний сайт Агентства з розвитку інфраструктури фондового ринку України. URL: <http://smida.gov.ua/>
28. Статут ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» за 2019 рік. URL: <http://kcf.roshen.com/uploads/DNDNNN DNDD DDDDNDNDN DD DN 30.07.2019.pdf>
29. Офіційний сайт корпорації «Рошен». URL: <https://www.roshen.com/>
30. Річна фінансова звітність ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» за 2019: за даними Офіційний сайт корпорації «Рошен». URL: <http://kcf.roshen.com/>
31. Інформаційний портал «Ліга.net». URL: <https://www.liga.net/economics/infografica/kak-izmenilas-rasstanovka-sil-nakonditerskom-rynke-ukrainy>
32. Базилінська О.Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика. – К.: Центр навчальної літератури, 2008. – 328с.
33. Онлайн-журнал «Financial Analysis online. URL: <https://www.finalon.com>
34. Річна фінансова звітність ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» за 2018: за даними Офіційний сайт корпорації «Рошен». URL: <http://kcf.roshen.com/>
35. Офіційний сайт Міністерства Юстиції. URL: <https://usr.minjust.gov.ua/ua/freesearch>

36. Особлива інформація корпорації «Рошен» за 2019: URL:
<http://kcf.roshen.com/>
37. Особлива інформація корпорації «Рошен» за 2020: URL:
<http://kcf.roshen.com/>
38. Annual report of «The Hershey Company». URL:
<https://www.marketwatch.com/investing/Stock/hsy/SecFilings?subview=secarticle&sid=2384&guid=13938182&type=1>
39. Слав'юк Р. А. Фінанси підприємств: підручник / Р. А. Слав'юк. – К.: Знання, 2010. – 550 с.
40. Сайт «Investopedia» - Other comprehensive income. URL:
<https://www.investopedia.com/ask/answers/071415/what-are-some-examples-items-count-comprehensive-income.asp>
41. Сайт «Investopedia» - Class B Shares. URL:
<https://www.investopedia.com/terms/c/classbshares.asp>
42. Офіційний сайт «Yahoo finance». URL:
<https://finance.yahoo.com/quote/HSY/holders?p=HSY>
43. Proxy Statement 2021 of «The Hershey Company». URL:
<https://www.marketwatch.com/investing/stock/hsy/financials/secfilings?docid=14857802>
44. Інтернет ресурс MarketWatch URL: <https://www.marketwatch.com>
45. Інвестиційний портал InVenture.ua URL:
<https://inventure.com.ua/analytics/articles/oglyad-rinku-pervinnogo-publichnogo-rozmishennya-akcij-ta-perspektivi-vihodu-ukrayinskih-kompanij-na-ipo>

ДОДАТКИ

Додаток А

Таблиця А.1 – Виробництво кондитерських виробів у 2013-2019 роках у тис. т.

Найменування продукції	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Шоколад білий	3,0	1,8	1,3	1,5	2,5	6,5	8,2
Вироби, покриті цукром, уключаючи мигдаль зацукрований	4,1	2,9	2,9	3,7	4,4	3,9	3,8
Гумки, фруктові желе та фруктові пасти у вигляді кондитерських виробів з цукру	43,8	39,1	39,0	39,7	41,0	44,2	47,7
Цукерки варені	34,3	26,6	27,3	29,3	23,0	21,6	29,3
Карамелі, тофі (ірис) та солодощі аналогічні	74,4	70,5	83,7	75,6	78,2	75,1	77,6
Вироби кондитерські з цукру у вигляді пресованих таблеток	5,1	2,9	1,5	1,6	1,0	0,9	0,6
Вироби кондитерські з цукру інші	36,6	41,5	33,3	31,7	35,3	38,8	36,3
Всього	201,3	185,4	189,0	183,1	185,4	191,1	203,5

Додаток Б

Таблиця Б.1 – Виробництво шоколадних виробів у 2013-2019 роках у тис. т.

Найменування продукції	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Шоколад і аналогічні вироби з вмістом какао	20,8	18,8	16,9	20,7	23,4	25,7	29,3
Шоколад у брикетах, пластинах чи плитках з начинкою	6,3	4,7	3,9	4,8	8,0	10,9	14,8
Шоколад у брикетах, пластинах чи плитках з доданням зерен зернових культур	18,9	13,4	7,4	8,8	9,1	14,3	21,4
Шоколад у брикетах, пластинах чи плитках без начинки	27,5	21,8	16,5	16,5	18,6	22,2	24,7
Цукерки шоколадні з вмістом алкоголю	36,5	20,9	16,2	16,4	16,7	18,1	19,5
Цукерки шоколадні (без алкоголю)	130,2	86,4	59,5	52,3	53,3	53,4	66,6
Вироби кондитерські з цукру чи його замінників, з вмістом какао	105,5	83,5	77,2	70,3	70,4	64,4	47,0
Всього	345,7	249,5	197,6	189,9	199,4	208,9	223,4

Додаток В

Таблиця В.1 – Виробництво хлібобулочних виробів у 2013-2019 роках у тис.

Т.

Найменування продукції	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Торти і вироби кондитерські	134,2	121,0	96,7	102,8	107,9	105,9	106,5
Торти	0,0	0,0	15,7	16,2	16,6	16,7	23,3
Тістечка	0,0	0,0	9,2	9,4	9,9	9,4	11,1
Вироби здобні	0,0	0,0	65,7	70,0	72,4	71,2	64,0
Пироги, пиріжки, пончики	0,0	0,0	6,0	7,1	8,9	8,4	7,8
Солодощі східні борошняні	0,0	0,0	0,2	0,1	0,1	0,2	0,3
Хлібці хрусткі	1,9	1,0	2,9	3,4	3,6	3,7	2,6
Сухарі, сушки, грінки та вироби подібні підсмажені	50,9	51,8	43,8	43,1	49,3	52,2	55,8
Пряники та вироби подібні	57,8	48,5	35,5	34,5	32,8	29,3	29,3
Печиво солодке, вафлі та вафельні облатки	76,9	60,2	34,5	36,3	34,8	37,2	37,8
Печиво солодке	236,5	184,3	167,0	162,9	176,9	170,7	158,9
Вафлі та вафельні облатки	74,6	54,3	47,9	49,5	51,0	51,2	52,6
Хліб з тіста недріжджового	1,4	2,1	0,7	0,8	0,8	0,7	0,7
Печиво	39,5	47,6	46,5	45,0	50,4	52,6	58,8
Продукти, одержані шляхом екструзії чи розпушування тіста, з прянощами чи солоні	2,0	1,7	3,4	8,6	12,9	13,0	8,9
Вироби хлібобулочні без додавання підсолоджувальних речовин	5,1	2,9	3,4	2,3	2,5	2,2	0,3
Всього	680,7	575,4	579,1	592,1	630,9	624,7	618,8

Додаток Г

Таблиця Г.1 – Баланс (активи) компанії ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» 2014-2020 роки

Актив	Код рядка	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
I. Необоротні активи								
Нематеріальні активи	1000	0	0	0	0	0	0	0
первісна вартість	1001	0	0	0	0	0	0	0
накопичена амортизація	1002	0	0	0	0	0	0	0
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0	0	0	0	0	0
Основні засоби	1010	705007	603015	576366	701294	577 557	583 172	1 871 293
первісна вартість	1011	1032492	918427	901998	1044508	896 179	867 860	2 223 209
знос	1012	317485	315412	325632	343214	(318 622)	(284 688)	(351 916)
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0	0	0	321 737	648 315	801 177
первісна вартість	1016	0	0	0	0	336 732	669 525	840 340
знос	1017	0	0	0	0	(14 995)	(21 210)	(39 163)
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0	0	0	0	0	0
первісна вартість	1021	0	0	0	0	0	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0	0	0	0	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції:								
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	11	11	11	10	10	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	10	10	10	10	10	10	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	0	0	0	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0	0	0	0	0	0
Гудвіл	1050	0	0	0	0	0	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	0	0	0	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	0	0	0	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0	0	0	4 445	34 639	10 026
Усього за розділом I	1095	705028	603036	576387	701314	903 759	1 266 136	2 682 496
II. Оборотні активи								
Запаси	1100	8900	8512	8856	8029	9 938	20 776	27 603
Виробничі запаси	1101	0	0	0	0	0	0	0
Незавершене виробництво	1102	0	0	0	0	0	0	0
Готова продукція	1103	0	0	0	0	0	0	0
Товари	1104	0	0	0	0	0	0	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0	0	0	0	0	0
Депозити перестрахування	1115	0	0	0	0	0	0	0
Векселі одержані	1120	0	0	0	0	0	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	67067	92001	71252	51544	71 950	102 545	160 219
Дебіторська заборгованість за розрахунками:								
за виданими авансами	1130	0	0	0	0	852	1 239	2 837
з бюджетом	1135	2772	0	0	2951	0	6 539	181 700
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0	0	0	0	369	5 162
з нарахованих доходів	1140	0	0	0	0	2 591	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0	0	0	0	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	454	1279	2388	23330	354	253	1 806
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	0	0	0	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	43	220	130	6723	1 616	422	6 206
Готівка	1166	0	0	0	0	0	0	0
Рахунки в банках	1167	0	0	0	0	0	0	4 481
Витрати майбутніх періодів	1170			0	0	0	0	266
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	0	0	0	0	0
у тому числі в:		0	0					
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	0	0	0	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	0	0	0	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0	0	0	0	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0	0	0	0	0	0
Інші оборотні активи	1190	0	32	4	24	664	1 606	1 110
Усього за розділом II	1195	79236	102044	82630	92601	87 965	133 380	381 747
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0	0	0	0	0	0
Баланс	1300	784264	705080	659017	793915	991 724	1 399 516	3 064 243

Додаток Д

Таблиця Д.1 – Баланс (пасиви) компанії ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» 2014-2020 роки

Пасив	Код рядка	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
I. Власний капітал								
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	175833	175833	175833	175833	175 833	505 833	1 505 833
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	0	0	0	0	1 000 000
Капітал у дооцінках	1405	0	0	0	0	0	0	0
Додатковий капітал	1410	0	0	0	0	0	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0	0	0	0	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0	0	0	0	0	0
Резервний капітал	1415	2164	3904	4455	4651	4 789	5 345	5 962
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	341416	350697	354887	357458	368 464	376 238	402 520
Неоплачений капітал	1425	0	0	0	0	0	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0	0	0	0	0	0
Інші резерви	1435	0	0	0	0	0	0	0
Усього за розділом I	1495	519413	530434	535175	537942	549 086	887 416	1 914 315
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення								
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	51777	43652	36932	33656	30 499	23 454	21 014
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0	0	0	0	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0	0	0	0	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0	0	170318	0	0	36 594
Довгострокові забезпечення	1520	0	0	0	0	0	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0	0	0	0	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0	0	0	0	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0	0	0	0	0	0
Страхові резерви	1530	0	0	0	0	0	0	0
у тому числі:		0	0	0	0	0	0	0
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0	0	0	0	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0	0	0	0	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0	0	0	0	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0	0	0	0	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0	0	0	0	0	0
Призовий фонд	1540	0	0	0	0	0	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	0	0	0	0	0
Усього за розділом II	1595	51777	43652	36932	203974	30 499	23 454	57 608
III. Поточні зобов'язання і забезпечення								
Короткострокові кредити банків	1600	0	0	0	0	0	0	0
Векселі видані	1605	0	0	0	0	0	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:								
довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0	0	0	0	0	21 248
товари, роботи, послуги	1615	185548	109809	67990	25983	99 976	27 395	264 664
розрахунками з бюджетом	1620	11516	8611	3859	3410	8 673	4 403	8 854
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0	0	0	1 376	0	170
розрахунками зі страхування	1625	3461	1534	1879	2328	1 964	4 226	7 237
розрахунками з оплати праці	1630	7006	6185	6923	8611	7 425	15 649	26 986
одержаними авансами	1635	0	32	0	0	0	500	224
розрахунками з учасниками	1640	0	0	0	0	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0	0	0	0	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0	0	0	0	0	0
Поточні забезпечення	1660	5034	4187	4672	7253	10 538	11 714	18 288
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0	0	0	0	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0	0	0	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	509	636	1587	4414	283 563	424 759	744 819
Усього за розділом III	1695	213074	130994	86910	51999	412 139	488 646	1 092 320
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700			0	0	0	0	0
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800			0	0	0	0	0
Баланс	1900	784264	705080	659017	793915	991 724	1 399 516	3 064 243

Додаток Е

Таблиця Е.1 – Фінансовий результат компанії ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» 2014-2020 роки

Стаття	Код рядка	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	250516	294354	259205	232312	470 093	373 344	1 225 199
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0	0	0	0	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0	0	0	0	0	0
Премії, передані у перестрахування	2012	0	0	0	0	0	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0	0	0	0	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0	0	0	0	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	-215823	-256178	-228412	-204239	(393 995)	(318 238)	(1 091 662)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0	0	0	0	0	0
Валовий: прибуток	2090	34693	38176	30793	28073	76 098	55 106	133 537
збиток	2095	0	0	0	0	0	0	0
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0	0	0	0	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0	0	0	0	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0	0	0	0	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0	0	0	0	0	0
Інші операційні доходи	2120	91914	8322	30872	54744	6 768	4 088	7 934
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0	0	0	0	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0	0	0	0	0	0
Адміністративні витрати	2130	-22385	-20597	-25662	-23404	(34 322)	(29 950)	(44 634)
Витрати на збут	2150	-3416	-2930	-3503	-3043	(5 794)	(4 568)	(47 666)
Інші операційні витрати	2180	-90009	-8213	-28719	-46008	(35 072)	(12 789)	(35 418)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0	0	0	0	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0	0	0	0	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:								
прибуток	2190	10797	14758	3781	10362	7 678	11 887	13 753
збиток	2195	0	0	0	0	0	0	0
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0	0	0	0	2 591	0
Інші фінансові доходи	2220	2000	0	10008	0	69 894	0	69 894
Інші доходи	2240	1122	20860	53	8	0	0	0
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0	0	0	0	0	0
Фінансові витрати	2250	0	0	0	0	(67 736)	(1 401)	(68 337)
Втрати від участі в капіталі	2255	0	0	0	0	0	0	0
Інші витрати	2270	-981	0	-9946	-5489	0	0	0
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0	0	0	0	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:								
прибуток	2290	12938	35618	3896	4881	9 836	13 077	15 310
збиток	2295	0	0	0	0	0	0	0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-1917	-802	-1128	-962	-1 506	-1 952	-2 491
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0	0	0	0	0	0
Чистий фінансовий результат:								
прибуток	2350	11021	34816	2768	3919	8 330	11 125	12 819
збиток	2355	0	0	0	0	0	0	0

Додаток Ж

Таблиця Ж.1 – Баланс компанії «Hershey» 2014-2020 роки

ASSETS	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Current assets:							
Cash and cash equivalents	374,854	346,529	296,967	380,179	587,998	493,262	1,143,987
Accounts receivable—trade, net	596,94	599,073	581,381	588,262	594,145	568,509	615,233
Inventories	801,036	750,97	745,678	752,836	784,879	815,251	964,207
Prepaid expenses and other	100,515	152,026	192,752	280,633	272,159	240,080	254,478
Total current assets	276,571	1,848,598	1,816,778	2,001,910	2,239,181	2,117,102	2,977,905
Property, plant and equipment, net	2,247,047	2,240,460	2,177,248	2,106,697	2,130,294	2,153,139	2,285,255
Goodwill	2,151,901	684,252	812,344	821,061	1,801,103	1,985,955	1,988,215
Other intangibles	792,955	379,305	492,737	369,156	1,278,292	1,341,166	1,295,214
Other non-current assets	294,841	155,366	168,365	251,879	252,984	512,000	555,887
Deferred income taxes	142,772	36,39	56,861	3,023	1,166	31,033	29,369
Total assets	5,629,516	5,344,371	5,524,333	5,553,726	7,703,020	8,140,395	9,131,845
LIABILITIES AND STOCKHOLDERS' EQUITY							
Current liabilities:							
Accounts payable	482,017	474,266	522,536	523,229	502,314	550,828	580,058
Accrued liabilities	813,513	856,967	750,986	676,134	679,163	702,372	781,766
Accrued income taxes	4,616	23,243	3,207	17,723	33,773	19,921	17,051
Short-term debt	384,696	363,513	632,471	559,359	1,197,929	32,282	74,041
Current portion of long-term debt	250,805	499,923	243	300,098	5,387	703,390	438,829
Total current liabilities	1,935,647	2,217,912	1,909,443	2,076,543	2,418,566	2,008,793	1,891,745
Long-term debt	1,548,963	1,557,091	2,347,455	2,061,023	3,254,280	3,530,813	4,089,755
Other long-term liabilities	526,003	468,718	400,161	438,939	446,048	655,777	683,434
Deferred income taxes	99,373	53,188	39,587	45,656	176,86	200,018	229,028
Total liabilities	4,109,986	4,296,909	4,696,646	4,622,161	6,295,754	6,395,401	6,893,962
Stockholders' equity:							
The Hershey Company stockholders' equity							
Preferred stock, shares issued: none in 2020 and 2019	—	—	—	—	—	—	—
Common stock, shares issued: 160,939,248 in 2020 and 2019	299,281	299,281	299,281	299,281	299,287	160,939	160,939
Class B common stock, shares issued: 60,613,777 in 2020 and 2019	60,62	60,62	60,62	60,62	60,614	60,614	60,614
Additional paid-in capital	754,186	783,877	869,857	924,978	982,205	1,142,210	1,191,200
Retained earnings	5,860,784	5,897,603	6,115,961	6,371,082	7,032,020	1,290,461	1,928,673
Treasury—common stock shares, at cost: 13,325,898 in 2020 and 12,723,592 in 2019	(5,161,236)	(5,672,359)	(6,183,975)	(6,426,877)	(6,618,625)	-591,036	-768,992
Accumulated other comprehensive loss	-358,573	-371,025	-375,888	-313,746	-356,78	-323,966	-338,082
Total—The Hershey Company stockholders' equity	1,455,062	997,997	785,856	915,338	1,398,721	1,739,222	2,234,352
Noncontrolling interest in subsidiary	64,468	49,465	41,831	16,227	8,545	5,772	3,531
Total stockholders' equity	1,519,530	1,047,462	827,687	931,565	1,407,266	1,744,994	2,237,883
Total liabilities and stockholders' equity	5,629,516	5,344,371	5,524,333	5,553,726	7,703,020	8,140,395	9,131,845

Додаток И

Таблица И.1 – Звіт про доходи компанії «Hershey» 2014-2020 роки

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Net sales	7,421,768	7,386,626	7,440,181	7,515,426	7,791,069	7,986,252	8,149,719
Cost of sales	4,085,602	4,003,951	4,282,290	4,070,907	4,215,744	4,363,774	4,448,450
Gross profit	3,336,166	3,382,675	3,157,891	3,444,519	3,575,325	3,622,478	3,701,269
Selling, marketing and administrative expense	1,898,284	1,969,308	1,915,378	1,913,403	1,874,829	1,905,929	1,890,925
Long-lived and intangible asset impairment charges	—	—	—	208,712	57,729	112,485	9,143
Goodwill and other intangible asset impairment charges	15,9	280,802	4,204	—	—	—	—
Business realignment costs	29,721	94,806	32,526	47,763	19,103	8,112	18,503
Operating profit	1,392,261	1,037,759	1,205,783	1,274,641	1,623,664	1,595,952	1,782,698
Interest expense, net	83,532	105,773	90,143	98,282	138,837	144,125	149,374
Other (income) expense, net	2,686	30,139	16,159	65,691	74,766	71,043	138,327
Income before income taxes	1,306,043	901,847	1,099,481	1,110,668	1,410,061	1,380,784	1,494,997
Provision for income taxes	459,131	388,896	379,437	354,131	239,010	234,032	219,584
Net income including noncontrolling interest	846,912	512,951	720,044	756,537	1,171,051	1,146,752	1,275,413
Less: Net loss attributable to noncontrolling interest	—	—	—	-26,444	-6,511	-2,94	-3,295
Net income attributable to The Hershey Company	846,912	512,951	720,044	782,981	1,177,562	1,149,692	1,278,708